

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM
BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

TÜRKİYE'DEKİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
YÜKSEKOKULLARININ ÖĞRENCİ
SEÇİM YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ
(BARTIN – MANİSA – DÜZCE KARŞILAŞTIRMASI)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Zekai ÇAKIR

DANIŞMAN
Doç. Dr. Serdar USLU

T.C.

BARTIN ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

BARTIN-2016

KABUL VE ONAY

Zekai ÇAKIR tarafından hazırlanan “TÜRKİYE’DEKİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULLARININ ÖĞRENCİ SEÇİM YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ (BARTIN – MANİSA – DÜZCE KARŞILAŞTIRMASI)” başlıklı bu çalışma, **16-08-2016** tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda **oy birliği/oy çokluğu** ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından **Yüksek Lisans Tezi/Doktora tezi** olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç.Dr. Serdar USLU (Danışman) .....

Üye : Doç.Dr. Fatih ÇATIKKAŞ .....

Üye : Yrd.Doç.Dr. Ender EYUBOĞLU .....

Bu tezin kabulü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun .../... /... tarih ve .... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Çetin SEMERCİ

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Yrd. Doç. Dr. Serdar USLU danışmanlığında hazırlamış olduğum " **TÜRKİYE'DEKİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULLARININ ÖĞRENCİ SEÇİM YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ (BARTIN – MANİSA – DÜZCE KARŞILAŞTIRMASI)**" adlı Yüksek lisans/doktora tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

16/ 08 / 2016

Zekai ÇAKIR

İMZA

ÖNSÖZ

Tez çalışmam sırasında kıymetli bilgi, birikim ve tecrübeleri ile bana yol gösterici ve destek olan saygıdeğer danışman hocam; Doç.Dr. Serdar USLU'ya, ilgisini ve önerilerini göstermekten kaçınmayan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürü Yrd.Doç.Dr. Murat KUL'a , Rekreasyon Ana Bilim Dalı Başkanı sayın Doç. Dr. Mutlu TÜRKMEN'e, Celal Bayar Üniversitesi Doç.Dr. Fatih ÇATIKKAŞ'a, Düzce Üniversitesi Spor Bilimler Fakültesi Dekanı Prof.Dr.Kürşat KARACABEY'e sonsuz teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Yüksek lisans eğitimim boyunca yardım, bilgi ve tecrübeleri ile bana sürekli destek olan Beden Eğitimi ve Spor Yüksek okulundaki diğer hocalarıma teşekkür ederim.

Çalışmalarım boyunca yardımını hiç esirgemeyen değerli arkadaşım; Bayram KARABOYUN'a, Sezai ÇAKIR'a, Mücahit BAYAR'a, Engin SARIKAYA'ya, Utku IŞIK'a, İskender ARSLAN'a, ve Şahin ARABACI'ya teşekkürü bir borç bilirim.

Bu günlere gelmemde büyük pay sahibi olan aileme ve dostlarıma teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

TÜRKİYE'DEKİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULLARININ ÖĞRENCİ SEÇİM YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ (BARTIN – MANİSA –DÜZCE KARŞILAŞTIRMASI)

Zekai ÇAKIR

Bartın Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Serdar

USLU Bartın-2016, Sayfa: XII + 64

Bu çalışmanın amacı spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının özel yetenek sınavları arasındaki farkları tespit etmek; böylece, spor eğitimi veren üniversitelere girişte hangi puan ve katsayıların daha önemli olduğunu belirlemek; hangi okulda hangi puan türünün daha önemli olduğunu anlamaya çalışmaktır. Çalışmanın amacına ulaşmak amacı ile spor eğitimi veren 3 farklı üniversitenin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) özel yetenek sınavları incelenmiştir. Çalışmanın örneklem grubunu 2014 ve 2015 yıllarında 3 farklı üniversitenin özel yetenek sınavına katılmış olan ve yerleştirme puanları hesaplanan toplam 2101 aday öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında özel yetenek sınavları incelenen Bartın Üniversitesi özel yetenek sınavlarında yerleştirme puanlarına etki eden değişkenlerin ilk iki önem sırası; koordinasyon testi ve YGS puanı; Düzce Üniversitesi için bu durumun kariyer puanı ve YGS puanı, Celal Bayar Üniversitesi için ise branş puanı ve YGS puanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Sonuç olarak 3 farklı üniversitenin özel yetenek sınavı ile öğrenci alımlarında uyguladıkları sistemlerin farklı olduğu, öğrencilerin spor eğitimi veren üniversitelerde öğrenim görmek istiyorlarsa YGS puanlarını yüksek tutmanın yanı sıra kendi yeteneklerini daha fazla ön plana çıkartacak yüksek öğretim kurumlarını tercih etmeleri gerektiği anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

BESYO, SBF (Spor Bilimleri Fakültesi), Özel Yetenek Sınavları.

ABSTRACT

Master's Thesis

INVESTIGATION OF STUDENT SELECTION METHODS OF VARIOUS SCHOOLS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS IN TURKEY (COMPARISON OF BARTIN - DUZCE- MANISA)

Zekai ÇAKIR

Bartın University

**Institute of Education Department of Physical Education
and Sports Field of Physical Education and Sports**

Teaching

Thesis advisor: Assoc. Prof. Serdar

USLU Bartın-2016, Page: XII + 64

The aim of this study is to determine the differences between special aptitude tests of the higher education institutions giving sports training; thus, to determine which scores and coefficients are more significant in the entrance to the universities offering sports training; to try to understand which score type is more significant in which school. With the aim of reaching the aim of the study, special aptitude tests for Physical Education and Sports Academy (PESA) in 3 different universities offering sports training programs have been examined. The sample group of the study consists of a total of 2101 student candidates who participated in special aptitude tests of 3 different universities in 2014 and 2015 and whose scores was calculated. Under the scope of the research; the first two order of significance effecting to the placement scores in Bartın University special aptitude test is seen as coordination test and YGS scores; whereas for Duzce University career scores and YGS scores of this situation and for Celal Bayar University branch scores and YGS points. As a result, it is understood that the systems implemented by 3 different universities in the recruitment of students through special aptitude tests are different and if the students desire to be trained in the universities offering sports training programs they should prefer higher education institutions which will give their talents prominence as well as having a high YGS score.

Keywords

PESA, FSS (Faculty of Sports Sciences), Special Aptitude Tests.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	III
BEYANNAME.....	IV
ÖNSÖZ.....	V
ÖZET.....	VI
ABSTRACT	VII
İÇİNDEKİLER.....	VIII
TABLolar LİSTESİ	X
ŞEKİLLER LİSTESİ	XI
EKLER LİSTESİ	XII
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi	2
1.4. Sayıtlılar	2
1.5. Sınırlılıklar	3
1.6. Kısaltmalar	3
İKİNCİ BÖLÜM: LİTERATÜR ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	4
2.1. LİTERATÜR	4
2.1.1. Beden Eğitimi ve Spor.....	4
2.1.2. Spor Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumları.....	7
2.1.3. Spor Eğitimi Veren Yüksek Öğretim Kurumlarının Amacı	10
2.1.4. Özel Yetenek Sınavları.....	10
2.1.5. Özel Yetenek Sınavlarının Yapılış Amacı	10
2.1.6. Spor Eğitimi Veren Kurumlardaki Özel Yetenek Sınavları	11
2.1.7. Özel Yetenek Sınavlarının Güvenirliliği	15
2.1.8. Yerleştirmeye Esas Olan Puan, Katsayılar ve Başvuru Esasları.....	16

2.1.8.1. ÖYSP.....	16
2.1.8.2. Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (AOBP)	16
2.1.8.3. Sınav Yılı Aldığı YGS Puanı (YGS)	16
2.1.8.4. ÖYSP'nin standart puana çevrilmesi (ÖYSP-SP)	18
2.1.9.Özel Yetenek Sınavlarında Üniversitelerin Uygulamaları	18
2.1.9.1. Kontejan Açısından	18
2.1.9.2. Spor Dalı Açısından	20
2.1.9.3. Bölümlerin Dağılımı Açısından	20
2.1.9.4. YGS Puanları Açısından	20
2.1.9.5. Sınavda Uygulanan Beceriler Açısından	22
2.1.9.6. Spor Geçmişi Açısından	24
2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	25
2.2.1. Özel Yetenek Sınavları İle İlgili Araştırmalar	25
2.2.2. Spor Eğitimi Veren Kurumlarda Yapılan İlgili Araştırmalar	28
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM	32
3.1. Araştırmanın Modeli.....	32
3.2. Evren ve Örneklem	33
3.3. Veri Toplama Araçları ve Toplanması.....	33
3.4. Verilerin Çözümlemesi.....	33
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR.....	34
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	34
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	41
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar	48
BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	55
5.1. Sonuç ve Tartışma	55
5.2. Öneriler	61
KAYNAKÇA	62
ÖZGEÇMİŞ.....	

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo	Sayfa
No	No
1. YGS Puan Türleri Testlerin Ağırlıkları(%)	17
2. Merkezi Yerleştirme alan yükseköğretim kurumlarının YGS taban puanları...22	
3. Koordinasyon Snav İçeriği... ..	23
4. Yerleştirme Puanlarına İlişkin Standart Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları...39	
5. Yerleştirme Puanlarına İlişkin Standart Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları...46	
6. Yerleştirme Puanlarına İlişkin Standart Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları...53	

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil No	Sayfa No
1. Katılımcıların Millilik Durumları.....	34
2. Katılımcıların Geçen Sene Yerleşip yerleşmedikleri.....	35
3. Katılımcıların Cinsiyetlerine göre Dağılımları.....	35
4. Katılımcıların Ortalama YGS Puanları.....	36
5. Katılımcıların AOBP'lerinin Ortalaması.....	37
6. Katılımcıların Yerleşme Puanlarının Ortalaması.....	38
7. Katılımcıların Millilik Durumları.....	41
8. Katılımcıların Geçen Sene Yerleşip yerleşmedikleri.....	42
9. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları.....	43
10. Katılımcıların Kariyerlerine Göre Aldıkları Puanlar.....	43
11. Katılımcıların Ortalama YGS Puanları.....	44
12. Katılımcıların AOBP'lerinin Ortalaması.....	45
13. Katılımcıların Yerleşme Puanlarının Ortalaması.....	46
14. Katılımcıların Millilik *Durumları.....	48
15. Katılımcıların Geçen Sene Yerleşip yerleşmedikleri.....	48
16. Katılımcıların Spor Alanı Dağılımları.....	49
17. Katılımcıların Ortalama YGS Puanları.....	50
18. Katılımcıların AOBP'lerinin Ortalaması.....	51
19. Katılımcıların Yerleşme Puanlarının Ortalaması.....	52

EKLER LİSTESİ

EK

Sayfa

No

No

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Problem Cümlesi; BESYO ve SBF Özel Yetenek Sınav Sistemlerinde uygulanan kriterlerin ve istenen şartların yerleştirme sonuçlarına nasıl bir etkisi vardır? Ana belirleyici etken YGS ve AOBP puanı mıdır? Yoksa öğrencilerin sportif performansları da Yerleştirme puanları üzerinde bir etki yaratmakta mıdır? Öğrencilerin spor geçmişleri, sportif performansları ve koordinasyon becerileri öğrencilerin BESYO ve SBF'lerine yerleştirilmeleri üzerinde ortak bir etki mi yaratmaktadır yoksa bu durum çeşitli üniversitelere göre farklılık mı göstermektedir?

Bu çalışma içerisinde 3 adet alt probleme cevap aranmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın genel amacı çerçevesi içerisinde çok daha fazla problem üretilebilecekken 3 adet alt problemin altında toplanması ulaşılmak istenen amaçların net bir şekilde ortaya konmak istemesinden kaynaklanmaktadır.

1. Alt Problem: Bartın Üniversitesi BESYO bölümü öğrenci alım kriterlerinde kullanılan özel yetenek ile sportif beceri alanlarında uygulanan yöntemlerin ve AOBP, YGS puanının öğrenci yerleştirme puanları üzerinde etkisi var mıdır ?

2. Alt Problem: Düzce Üniversitesi SBF bölümü öğrenci alım kriterlerinde kullanılan özel yetenek ile sportif beceri alanlarında uygulanan yöntemlerin ve AOBP, YGS puanının öğrenci yerleştirme puanları üzerinde etkisi var mıdır ?

3. Alt Problem: Celal Bayar Üniversitesi BESYO bölümü öğrenci alım kriterlerinde kullanılan özel yetenek ile sportif beceri alanlarında uygulanan yöntemlerin ve AOBP, YGS puanının öğrenci yerleştirme puanları üzerinde etkisi var mıdır ?

Bu alt problemler doğrultusunda 3 adet hipotez ortaya konulmuştur;

Hipotez 1: Bartın Üniversitesi BESYO bölümü öğrenci alım kriterlerinde kullanılan özel yetenek ile sportif beceri alanlarında uygulanan yöntemlerin AOBP, YGS puanının öğrenci yerleştirme puanları üzerinde etkisi yoktur.

Hipotez 2: Düzce Üniversitesi SBF bölümü öğrenci alım kriterlerinde kullanılan özel yetenek ile sportif beceri alanlarında uygulanan yöntemlerin AOBP, YGS puanının öğrenci yerleştirme puanları üzerinde etkisi yoktur.

Hipotez 3: Celal Bayar Üniversitesi BESYO bölümü öğrenci alım kriterlerinde kullanılan özel yetenek ile sportif beceri alanlarında uygulanan yöntemlerin AOBP, YGS puanının öğrenci yerleştirme puanları üzerinde etkisi yoktur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının özel yetenek sınavları arasındaki farkları tespit ederek, spor eğitimi veren üniversitelere alınan öğrencilerin bu okullara girerken hangi puan ve katsayıların daha önemli olduğunu belirlemek; hangi okulda hangi puan türünün daha önemli olduğunu anlamaya çalışmaktır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumları ülkemizin sportif temellerini oluşturan en ön önemli yükseköğretim kurumlarıdır. Türkiye'deki üniversitelerin birçoğunda mevcut olan beden eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük eğitimi, spor yöneticiliği ve rekreasyon gibi spora ilişkin bölümlere öğrenci seçim yöntemleri farklılık göstermektedir. Bu bölümlere öğrencilerin alınması, üniversitelerin kendi yaptıkları ve özel yetenek sınavı adı verilen yöntemle gerçekleştirilmektedir. Ancak spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının özel yetenek sınavları arasındaki farklılıklar bireylerin bu okullara girişlerindeki farklılıkları ortaya çıkarmıştır. Bazı okullarda beceri sınavlarından alınan puanlar ön plana çıkarken bazı sınavlarda ise YGS puanından alınan puanlar yerleştirme de etkili olmaktadır. Bu farklılıkların olması demek aslında bu okulların genel itibarı ile tüm adaylara hitap ettiği anlamına gelebilmektedir. Ülkemizdeki sporun dinamiklerini ve geleceğini bu denli etkileyen bu okulların öğrenci alım farklılıklarını incelemek ülke sporunun hangi yöne doğru kaydığını anlamamızda önem arz edecek; ayrıca bu okullara hazırlanan adaylar için bir rehber niteliğinde olacaktır.

1.4. Sayıtlar

Yapılan bu araştırma da, Parkur aşamaları ne kadar zorlaştırılırsa zorlaşsın kazanan öğrencilerin AOBP ve YGS puanı yüksek öğrencilerin Sınavı kazanma oranlarını açıklayacağı varsayılmıştır. Araştırmanın Sportif Becerisi yüksek, AOBP ve YGS puanı düşük sporcuların seçilme olanağını açıklayacağı varsayılmıştır. Araştırma sonuçlarının tüm evreni temsil edeceği ve özel yetenek sınavları hakkında genel bir yargıya varılması konusunda bilgi sağlayıcı olacağı varsayılmıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturacak

öğrencilerin YGS, AOBP ve Yerleştirme puanlarının standart sapmaları ve ortalamalarının ger yıl birbiri ile benzerlik göstereceği düşünülmüştür.

1.5. Sınırlılıklar

- 1- Çalışmada yer alan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları sadece belirli bir sayıdadır.
- 2- Çalışma 2015’de yapılan özel yetenek sınavlarıyla sınırlı tutulmuştur.
- 3- Araştırma, Bartın BESYO, Düzce BESYO, Manisa BESYO Sınavına Başvuru yapan öğrencileri kapsamaktadır.
- 4- 2014-2015 yıllarını kapsamaktadır.
- 5- Bilgileri kullanılan adayların, Ad,Soyad ve Tc’leri açıklanmaması ile sınırlı tutulacaktır.

1.6. Kısaltmalar

ÖYSP-SP: Öğrenci Yerleştirme Seçme Puanı-Standart Sapması

AOBP: Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı

YGS: Yüksek Öğretim Giriş Sınavı

SÖP: Sporcu Özgeçmiş Puanı

ÖYSP: Özel Yetenek Sınav Puanı

BESYO: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

SBF: Spor Bilimleri Fakültesi

İKİNCİ BÖLÜM: LİTERATÜR ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. LİTERATÜR

2.1.1. Beden Eğitimi ve Spor

Günümüzde "Beden Eğitimi" ve "Spor" terimleri birbirinin içine giren birbiri ile anılan çoğu zamanda birbirini tamamlayan ve birbirinin içinde incelenen tanımlarla açıklanmaya çalışılmaktadır. Herkesin kabul ettiği gibi insanların canlı olduğunun kanıtı harektir. Bu da insanın varoluşundan bu yana varlığını sürdürmektedir. İlk zamanlarda bu hareketler bireyin kendi hayatını sürdürmeye çalıştığı ve varlığını korumaya çalıştığı, yaşamını belli bir şekilde sürdürmek için yaptığı "doğal hareketler" dediğimiz hareketleri kapsardı. Gelişen teknolojinin de etkisiyle günümüz insanları yapmış oldukları fiziksel aktiviteleri kendi buldukları yada bireylerin yönlendirdikleri şekilde gerçekleştirmişler ve tabilikten uzaklaşmışlardır.

"P.O.Astrant'ırı dediği gibi insan organizması hareket için yaratılmıştır. Düzeni ona göre kurulmuştur" (Colakoglu,1986). Doğal hareketler gün geçtikçe değişmiş teknolojinin ortaya çıkmasıyla da bambaşka bir hale dönüşmüştür, bu bağlamda da Beden Eğitimi ve Spor tedavi ve rehabilitasyon amaçlı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bundan dolayı; insan yeni şartların getirdiği bozukluğu tabii olmayan hareket ve faaliyetlerle gidermeye çalışmaktadır. Gerek doğal gerekse yapay hareketlerde kişide çok daha yeni değişimler, daha önceki fiziksel olarak zayıf durumunu tedavi edici ve bu durumu muhafaza edici faaliyetler olarak Beden eğitimi faaliyetleri ortaya çıkmıştır. Beden eğitimi tanımlayacak olursak "Bedensel etkinlikler aracılığıyla eğitimin sağlanmasıdır." denilebilir. Öyle ki rekor kırma şampiyon olma amacım gütmmez.

"Beden Eğitimi, organizmanın bütünlüğü ilkesine dayalı tüm kişiliğin gelişmesidir. Genel eğitimi tamamlar ve ayrılmaz bir parçasıdır. Sağlıklı, güçlü ve mutlu olma dengeli kişilik, toplumsallaşma, kültürleşme ve vatandaşlık eğitimidir."(Arslan,1979)

Beden eğitimine eleştirel bir düşünceyi dahil edebilmek amacı ile yukarıda bahsedilen beceriler dışında başka birtakım eğilimlerin de olması gerekmektedir. Bunlardan bazıları ise; bilgiye dayalı konuşmak, olaylara bütünsel olarak bakabilmek, açık fikirli olmak, başkalarının düşüncelerine duyarlılık göstermek, alternatif çözüm yolları bulmak ve öne sürülenlerden mantıklı olanları kabul etmeye açık olmak ve işbirliği içinde çalışabilmektir. Bu eğilimlerin

ortaya çıkabilmesi için ise eleştirel düşünceye yönelik öncelikli olarak motivasyonun sağlanması ve istekliliğin oluşturulması büyük önem taşır (McBride, 1992).

McBride (1992) 'ın eleştirel düşünce modeli öğrencilerin eleştirel düşünmeyi beden eğitimi ortamlarında kullanmalarına ve geliştirmelerine fırsat yaratır. Dört aşamadan oluşan eleştirel düşünme modeli; 1) Bilişsel düzenleme, 2) Bilişsel eylem, 3) Bilişsel ve devinimsel çıktılar, 4) Biliş ötesi denetimi (Metacognitive monitoring) içerir. McBride (1992) bu eleştirel düşünme modelinin motor beceri kazanımı ile sınırlandırılmaması gerektiğini, aksine problem çözme etkinlikleri, kendi kendine karar vermeyi gerektiren oyunlar, yaratıcılığı teşvik eden etkinlikler ile birlikte kullanılmasını önermekte ve modelini kullanırken, modeli kullanacak olan öğrencilerin hareket ve faaliyetlerle ilgili bilgi ve tecrübelerini açığa çıkarmaları gerektiğini ileri sürmektedir. Öğrenciler ezbercilikten uzaklaşırlar, o problemi nasıl ortaya koyarak çözeceklerini, bir olay yada olguya ilişkin nasıl çıkarımda bulunacaklarını, nasıl analiz-sentez yapacaklarını, kısacası nasıl eleştirel düşüneceklerini öğrenmelidirler (McBride ve diğ., 1990)

Bir başka ifade ile Beden Eğitimi Eğitiminin temelini oluşturan ilkelere paralel olarak ruhu bedeni ve fikri geliştirmeyi sağlar. Fiziksel faaliyetler kişinin bedence oldukça sağlam fikirce uyanık ve ruhen sağlıklı olmasını amaç edinmiştir.

Beden Eğitimi para olmayan için paranın geçmediği spor için gerekli tanımları ve açıklamaları yapalım. Spor kelimesinin kaynağı "dis" ve "portare" veya "disportare" kelimesinden geldiği "sedesporter" ya da "deporter" şeklinde kullanıldığını ve bu deyimle yapılan ve top oyunlarını anlatmak için kullandıkları belirtilmektedir.

"Spor az veya çok incelik ve zamanlama gerektiren fiziksel hareketlerinin doğrudan doğruya kendisinden zevk alırken mutlu eden ve dahası kişiyi rahatlatan ve genel olarak bir takım kurallara uyularak yapılan bir hareketler bütünüdür."(Özbaydar,1986).

"Spor bireyin doğal çehresini beşeri çevre haline getirirken elde ettiği kabiliyetleri olgunlaştırırken, belirli hedefler altında araçlı ya da araçsız, ferdî veya toplu olarak, serbest zaman kavramı çerçevesinde veya tam zamanını alacak şekilde meslekleştirilerek yaptığı sosyalleştirici, topluleştirici, ruhu ve fiziki geliştiren rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur."(Çeki,1986)

Tanımlardan da anlaşıldığı gibi "spor" terimi ile "beden eğitimi" terimleri aracı insan olan, amacı ise onun davranışlarında değişiklik olan ve ortak özellikleri olan davranışlar

olduğu anlaşılmaktadır. Bazı tanımlarda ise tanımın "spor" mu yoksa "beden eğitimi" mi olduğunu kestirmek mümkün olmamaktadır.

Spor ve Beden Eğitimi'nin temel farklılıkları şu noktalarda ortaya çıktığı görülmektedir. Beden eğitiminde ki eğitimin temel amacı "belirli rekorlar elde etmek ya da bir şampiyonayı lider bitirmek şeklinde" değil, kişiliğin meydana gelişi ve bunların bir bütün çerçevesinde düzenlenebilmesi için eğitimin bir araç olarak dinlenme ve çalışma biçiminde hayatın içine dahil edilmesidir. Beden eğitimi içersin de yarışma yoktur aksine yarışmadan kaçınır ya da mücadele-oyun çalışmalarının en az düzeyde incelenmesini hafifletilmesini içerir. Çalışmanın ölçüsünü ayarlar.

Beden eğitimi de; spor, oyun ve cimnastik gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup, "bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığı ile eğitim" şeklinde tanımlanabilir (Freedman ve diğ.,2003). Spor ise, beden eğitiminin becerileri içerisinde bireylere toplu ya da tek başına psikolojik, düşüsel yeteneklerini, fiziksel, düşüsel yetenekler ve psikolojik, önceden belirlenmiş bir düzen ve belirli kurallar dahilinde geliştirilen eylemlerin tümüne denir. (Hanlon,1994).

Çağımızda spor ve beden eğitimi faaliyetleri; serbest zamanları değerlendirme, sağlık, kendine güven/özgüven, performans, kişiler arası ilişkiler ve aktif yaşam tarzı alışkanlıklarının kazandırılması amaçlı yapılmaktadır. İnsanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek ve iradesini güçlü kılmak beden eğitiminin temel amaçları arasında yer aldığı gibi bununla birlikte ekonomik ve sosyal gelişimde temel bileşenlerini oluşturmaktadır. Spor ve beden eğitimi, iradeyi kuvvetlendiren, kendine güven duymasını sağlayan kişiliği kolaylaştırır. Bireyin bulunmamış özelliklerinin ortaya çıkmasına ve yaratıcı yönünü harekete geçirmesine imkan sağlar.

Baumgatner ve Jackson (1987), beden eğitimin, temel amaçlarını şu şekilde sıralamıştır:

- Koordinasyon motor performans, sinir-adale uyumu gelişimi, sportif beceri ve diğer fiziksel aktiviteleri içerir.
- Organik gelişimin, bu amaç kuvvet, güç, dayanıklılık ve kalp, dolaşım sistemi dayanıklılığı gibi, fiziksel uygunluk temalarını içerir.
- Zihinsel gelişim; bu amaç bilgileri, stratejileri ve anlama becerisini içerir.

•Kişisel sosyal gelişim; olumlu davranışları, liderliği ve demokratik davranışları içerir.

Spor ise bedensel becerilerin sınırlarına ulaşmak ve maksimum verimi elde etmek için bireyi hiç bir geri duruş sergilemeden zorlamalar ve eziyetler içine sokarak rekorlar kırmasını, şampiyon olmasını ve onu rekabete yönlenmesini sağlayacak bir kavram olarak ortaya çıkar. Fakat nerede spor nerede beden eğitimi başlar bu tamda belli değildir.

Bu iki olgu en başta bahsedildiği gibi kullanılabilir pek çok tanım ve açıklamalarla birlikte kullanılabilir. Şimdiye kadar yapılmış olan tanımların hepsi mümkün oldukça bu olguları açıklamada örnek oluşturabilecek tanımlar olmasına gayet edilmiştir. Bugün halk dilinde bu iki olgu birbiri ile aynı anlamlarda kullanıldığı bilinen bir gerçektir. Bir eğitim şekli olan spor, fiziki ve ruhi bir eğitimidir. Tanımına da baktığımızda zamanla, Beden Eğitiminin yerini "Beden Eğitimi ve Spor" terimine bıraktığını görüyoruz. Bu iki olgunun zamanla sadece halk dilinde değil, bilimde de "Spor"a olarak kalacağını düşünmek mümkündür.

2.1.2. Spor Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumları

Türkiye’de çok sayıda spor eğitimi veren yükseköğretim kurumları bulunmaktadır. Bazı şehirlerde birden fazla, bazı üniversitelerin özel olduğu anlaşılmaktadır. Bazı üniversitelerde spor eğitimi veren yükseköğretim kurumları Yüksekokul olarak hizmetini sürdürürken bazı okullar Spor Bilimleri Fakültesi olarak hizmetlerini sürdürmektedirler. Ülkemizde bulunan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Spor Bilimleri Fakülteleri aşağıda sıralanmıştır.

Van Yüzyüncü Yıl BESYO

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Spor Bilimleri Fakültesi

Niğde Üniversitesi BESYO

Denizli Pamukkale Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Kastamonu Üniversitesi BESYO

Şanlıurfa Harran Üniversitesi BESYO

Bayburt Üniversitesi BESYO

Muğla Üniversitesi BESYO

Kars Kafkas Üniversitesi BESYO

Giresun Üniversitesi BESYO
Yozgat Bozok Üniversitesi BESYO
Sinop Üniversitesi BESYO
Afyon Üniversitesi BESYO
Ardahan Üniversitesi BESYO
Adana Çukurova Üniversitesi BESYO
Mersin Üniversitesi BESYO
Diyarbakır Fırat Üniversitesi BESYO
Trabzon Karadeniz Teknik Üniversitesi BESYO
Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi BESYO
Siirt Üniversitesi BESYO
Uşak Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
Ankara Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
Edirne Trakya Üniversitesi BESYO
Kırıkkale Üniversitesi BESYO
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi BESYO
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi BESYO
Yozgat Bozok Üniversitesi BESYO
Ege Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
Tekirdağ NK Üniversitesi BESYO
Adıyaman Üniversitesi BESYO
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi BESYO
Ordu Üniversitesi BESYO
Okan Üniversitesi
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi BESYO
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Konya Selçuk Üniversitesi BESYO
Samsun 19 Mayıs Üniversitesi SBF
Bitlis Eren Üniversitesi BESYO

Erzurum Atatürk Üniversitesi BESYO
Amasya Üniversitesi BESYO
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi BESYO
Karabük Üniversitesi BESYO
Malatya İnönü Üniversitesi BESYO
Karaman Üniversitesi BESYO
Düzce Üniversitesi BESYO
Diyarbakır Dicle Üniversitesi BESYO
Akdeniz Üniversitesi BESYO
Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
Erzincan Üniversitesi BESYO
Bartın Üniversitesi BESYO
Erzincan Üniversitesi BESYO
Eskişehir Anadolu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
Gümüşhane Üniversitesi BESYO
İstanbul Marmara Üniversitesi BESYO
İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi
Sakarya Spor Bilimleri BESYO
Manisa Celal Bayar BESYO
Haliç Üniversitesi
İzmir 9 Eylül Spor Bilimleri Fakültesi
Özel Girne Amerikan BESYO
Çorum Hitit Üniversitesi BESYO
Özel Gedik Üniversitesi
Batman Üniversitesi

2.1.3. Spor Eğitimi Veren Yüksek Öğretim Kurumlarının Amacı

Bu kurumların eğitime açılmasındaki temel amaç; insanın temel motorik özelliklerini, organizmanın anatomik yapısını, işleyişini, hareketlerini ve onun doğal sirkülasyonundan haberdar olan, sporun tüm branşlarında bilgi sahibi olan, sporun yeni teknolojilerinden haberdar olan, spor psikolojisi ve sosyolojisinin alanı olan insanın davranışları hakkında bilgi sahibi olan, sportif faaliyetleri bir yönetici edasıyla kurgulayabilen, sportif faaliyetlere hakın katılımı sağlayabilen, ve bu açılardan toplumun sağlığını ve kaynaşmasını en üst noktada tutabilen eleman yetiştirmektir.

Spor tıpkı sanat ve kültür gibi insanlık var olduğundan beri var olan çok uzun bir geçmişe sahip toplumsal hayatın en vazgeçilmez alanlarındadır. Özellikle modernleşen dünyadan sonra bilim ve sanayi toplumunda meydana gelen hızlı gelişmeler yoğun kentleşme, işte uzmanlaşma beraberinde insan yaşantısında da değişikliklere neden olmuş ve serbest zaman kavramının ortaya çıkmasında çok büyük rol oynamıştır. Ülkemizde de konu ile ilgili gelişmelerin planlanması ve belirli bir program dahilinde yürütülmesi için, "Serbest Zamanın Değerlendirilmesi" konusu Altıncı beş yıllık kalkınma planının "Sosyal Hedef, ilke ve Politikalar" başlığı altındaki bölümünde ele alınarak birçok ilke ve politikalara yer verilerek konunun önemi ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Günümüzde içinde bulunduğu enerjiyi sanatsal ve spor faaliyetlere yönlendirilmesi, gençlerin kötü alışkanlıklara yönelmesinin önüne geçmek açısından önemlidir. Olimpiyatlar gibi çok büyük organizasyonlarda ülkemiz adına gerek spor kültürünün geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması gerekse bu dallarda yetişen sporcuların bilim ışığında doğru yönlendirmeyi amaçlarken; sosyal boyutta da nitelikli insan gücüne ihtiyaç her geçen gün artmaktadır.

2.1.4. Özel Yetenek Sınavları

Türkiye’de her yıl çeşitli yükseköğretim programlarına özel yetenek sınavları sonucunda öğrenci alımı yapılmaktadır. Eğitim Fakülteleri, Konservatuvarlar, Güzel Sanatlar Fakülteleri, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakülteleri, İletişim Fakülteleri, Mühendislik ve Mimarlık Fakülteleri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları, Spor Bilimleri Fakülteleri, Takı Teknolojisi ve Tasarımı gibi kurumlardan bazılarının özel yetenek gerektiren çeşitli programlarında ilgili bölüm ve anabilim dalları tarafından hazırlanan özel yetenek sınavları uygulanmaktadır. Bunun yanı sıra ortaöğretim kademesinde de Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde yetenek sınavları yapılmaktadır.

2.1.5. Özel Yetenek Sınavlarının Yapılış Amacı

Bu sınavların yapılş amaçları bu bölümlerin yapısı gereği okuyacak öğrencilerin belirli bir düzeyde yetenekli olmasının gerekliliğidir. Her ne kadar son yıllarda bu yükseköğretim kurumları altında öğrenim veren bazı bölümlere merkezi yerleştirme ile öğrenci alımı yapılırsa da yukarıda isimleri sayılmış olan üniversitelerin %80'i özel yetenek sınavları yapmaktadırlar. Özel yetenek sınavlarına tabi tutulmayan öğrenciler öğrenim süreci içerisinde özellikle uygulama derslerinde zorluk çekmektedirler. Standartlar düşmekte ve bu bölümlerden mezun olan öğrencilerin sportif yetenekleri ve sağlık için spor kapsamındaki bilgileri oldukça yetersiz kalmaktadır. Bunun yanında sporun çok geniş bir yelpazede incelenmesinden dolayı mezun öğrenciler bu yelpaze içerisinde çalışmaktadırlar; bundan dolayı da öğrencilerin bu okullardan mezun olurken belirli bir sportif beceri ve bilgiden haberdar olmaları gerekmektedir.

2.1.6. Spor Eğitimi Veren Kurumlardaki Özel Yetenek Sınavları

Türkiye'de birçok beden eğitimi ve spor yüksekokulu ile fakülterele bağlı beden eğitimi ve spor bölümleri, farklı içerikleri olan sınav yöntemleri uygulamaktadır.

Özel yetenek sınav içeriğinde; branş sınavı, spora ilişkin özgeçmiş puanı, koordinasyon sınavı gibi uygulamalar yer almaktadır. Bazı üniversitelerde bu uygulamalardan biri veya birkaçına birlikte yer verilirken, bazılarında da sadece YGS puanıyla öğrenci seçimi yapılmaktadır.

Her yıl yapılan özel yetenek sınavlarında kullanılan yöntemlerin belirlenmesinde, üniversitelerin sahip olduğu olanaklar (elektronik donanım, tesis ve öğretim elemanı vb.), öğrenci aday profilleri ve belirlenen hedefler etkili olmaktadır.

Bireylerin yeteneklerinin doğru tanımlanması ve araştırılması eğitim bilimlerinde devamlı araştırılan bir konu olmakla birlikte eğitim-öğretim faaliyetlerinin temel konusunun öğrenci başarısı olduğu göz önünde bulundurulduğunda, öğrencilere ait yeteneklerin tespiti

oldukça önem kazanmaktadır. Birkaç günde yapılan sınavlarda öğrencilerin anlık performanslarının yanıltıcı olabileceği, değerlendirme ölçütleri gibi pek çok sorun seçme sürecini zorlaştırmaktadır.

Özel yetenek sınavlarının karmaşıklığı ve değerlendirme aşamasında insan unsurunun varlığı sınav sonuçlarını tartışılır hale getirdiği de bir gerçektir. Bundan dolayı olsa gerek 2001 yılından itibaren, Yükseköğretim Kurumu; yüksek öğretime geçiş sınav puanı, ortaöğretim başarı puanı ve diğer bazı kriterleri özel yetenek sınavlarında sabit ve belirleyici unsur olarak kaydetmiştir.

ÖSYM'nin belirlediği asgari kriterlerin yanında üniversitelerin uyguladığı bu özel yetenek sınavları, her yıl değişim ve gelişim göstermektedir. Bu geliştirme çabalarına en büyük katkının ÖYS ile ilgili yapılan bilimsel araştırmalar olduğu bilinmektedir.

Bu çalışma ile bazı üniversitelerin özel yetenek sınavı sonuçları değerlendirilerek sonraki yıllarda yapılacak sınavların geliştirilmesinde yol göstereceği düşünülmektedir. Üniversitenin ilgili ihtiyaçlarını karşılama yönünde ve öğrenci adaylarının spora ilişkin profillerinden yola çıkarak çıkarımlarda bulunmak, bu çalışmanın önemini arttırmaktadır. Ayrıca diğer üniversitelerin özel yetenek sınavlarının karşılaştırılmasına ve diğer sınav yöntemlerinin de geliştirilmesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Özel Yetenek Sınavı (ÖYS) gerektiren yükseköğretim programlarına başvurabilmek için adayların ilgili yıla ait Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı (YGS) puanlarının herhangi birinden en az 150 puan almış olması gerekir. Bu programlardan her birine, puan türünde sınırlandırma yapılmadan ve en az kaç puan almış olan adayların başvurabileceklerine başvuru öncesinde sınavı yapacak ilgili yükseköğretim kurumunca karar verilir. Özel yetenek sınavlarının kaç aşamadan oluşacağını, hangi konuda, teknikte ve sürede gerçekleşeceğini sınav değerlendirme komisyonu belirlemektedir (Altınkurt,2006).

Türkiye'de birçok beden eğitimi ve spor yüksekokulu ile fakültelere bağlı beden eğitimi ve spor bölümleri ve spor bilimleri fakülteleri farklı içerikleri olan sınav yöntemleri uygulamaktadır. Özel yetenek sınav içeriğinde; branş sınavı, spora ilişkin özgeçmiş puanı, koordinasyon sınavı gibi uygulamalar yer bulmaktadır. Bazı üniversitelerde bu uygulamalardan biri veya birkaçına birlikte yer verilirken, bazılarında da sadece YGS puanıyla öğrenci seçimi yapılmaktadır. Her yıl yapılan özel yetenek sınavlarında kullanılan

yöntemlerin belirlenmesinde üniversitelerin sahip olduğu olanaklar (elektronik donanım, tesis ve öğretim elemanı vb.), öğrenci aday profilleri ve belirlenen hedefler etkili olmaktadır.

Bireylerin yeteneklerinin doğru tanımlanması ve araştırılması eğitim bilimlerinde devamlı araştırılan bir konu olmakla birlikte eğitim-öğretim faaliyetlerinin temel konusunun öğrenci başarısı olduğu göz önünde bulundurulduğunda, öğrencilere ait yeteneklerin tespiti oldukça önem kazanmaktadır (Kayrı, 2008). Birkaç günde yapılan sınavlarda öğrencilerin anlık performanslarının yanıltıcı olabileceği, değerlendirme ölçütleri gibi pek çok sorun seçme sürecini zorlaştırmaktadır (Altınkurt, 2006). Özel yetenek sınavlarının karmaşıklığı ve değerlendirme aşamasında insan unsurunun varlığı sınav sonuçlarını tartışılır hale getirdiği de bir gerçektir. Bundan dolayı olsa gerek Yükseköğretim Kurumu; yüksek öğretime geçiş sınav puanı, ortaöğretim başarı puanı ve diğer bazı kriterleri özel yetenek sınavlarında sabit ve belirleyici unsur olarak kaydetmiştir.

Türkiye’de öğretmen yetiştiren kurumların öğrenci seçmede benzer yöntemlerin kullanılıyor olması sürekli olarak bir eleştiri konusu olarak karşımıza çıkmaktadır. KPSS, okul başarısı sınav başarısı gibi ölçütlerin yanında son yıllarda sıklıkla tartışılan mülakat sisteminin de kullanılması veya bu mesleğe uygun olup olmadığı dair bir ön değerlendirme testlerinin kullanılması önerilmektedir (Hotaman, 2011; Kavuran, 2004; Uygun, 2010). Benzer şekilde Kuru ve Uzun (2008) öğretmen yetiştiren okullarda klasik ve testlerin yanı sıra öğrencilere mutlaka sözlü sınavlarında yapılmasını savunmuştur. Bu tür uygulamaların öğretmenlerin gelecekteki meslek yaşantıları içinde önem arz etmektedir onların daha atılgan bireyler olmasını sağlayacaktır (Hotaman, 2011; Uygun, 2010). Finlandiya gibi bazı gelişmiş OECD ülkelerine bakıldığında bütün öğretmenlik programlarına, öğrencilerin merkezi sınavların yanında mülakat ve örnek ders anlatımı, kitap sınavı olmak üzere üç aşamalı değerlendirme sonucu öğretmenlik mesleği için eğitim almaya kabul edilmektedirler. (Erarslan, 2006).

Spor bilimleri multidisipliner bir alandır. Spor bilimleri alanında eğitim almak isteyen öğrenciler eğitimleri boyunca sadece fiziksel yeterliliklere yönelik eğitim almamaktadırlar bunun yanında spor bilimcileri tıpkı eğitim fakültelerinde olduğu gibi eğitim bilimci, tıp fakültelerinde görülen derslerde olduğu gibi tıp bilimleri, psikoloji-sosyoloji bölümündekiler gibi psikoloji ve sosyoloji dersleri ve bunların antrenman bilimi alanında da dersler almaktadırlar. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) ve Spor Bilimleri Fakülteleri orta öğretimden sonra özel yetenek sınavı ile üniversiteye öğrenci alan Yüksek Öğretim

Kurumlarıdır. Spor yöneticiliği, antrenörlük, beden eğitimi öğretmenliği ve rekreasyon alanında eğitim almak isteyen adaylar, her yıl ön kayıtlardan sonra “Özel Yetenek Sınavına” alınır. Bu adaylara bazı aşamalardan oluşan fiziksel yeteneğe yönelik bir sınav uygulanır. Bazı okullarda bu uygulamalar birbirinden farklılıklar göstermesine rağmen temelde aynıdır.

Renzulli'ye (1986) göre özel yetenek belirli bir alanda o alanın problemlerine yönelik olarak yüksek bir ilgi düzeyi besleme, hayranlık duyma, o yeteneğe ilişkin bağlılık duyma kapasitesi, azimli olma, sabırlı olmak, kararlı olmak ve çok çalışmak gibi terimlerle açıklanabilir. Bireyin müzik, spor, güzel sanatlar gibi alanlara karşı duymuş olduğu ilginin ve bu alandaki gizil yeteneğinin ortaya çıkarak bu alanda başarı göstermeye çalışması ve azimli bir şekilde devam etmesi onun bu alandaki özel becerilerine işaret etmektedir. Özel yetenek sınavlarını bir diğer önemi de özel yetenek sınavı sırasında yeteneğini iyi bir şekilde ortaya koyabilen adayların okulu kazandıktan sonra da akademik başarılarını devam ettirebilecek ve iyi bir öğretmen adayı olabilecek bireyleri en iyi yöntemle seçmesidir.

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu (BESYO) ve Spor Bilimleri Fakülteleri (SBF) bünyesinde bulunan farklı alanlardaki bölümlere öğrenci seçebilmek için yapılan sınavların ilk ayağını YGS sınavından aldıkları puanlar belirlemektedir; her okul kendine özgü bir YGS puan barajı belirlemekte ve öğrencileri buna göre ön kayıt yapmaktadırlar. Bunların ikinci adımları mezun oldukları ortaöğretim kurumlarının spor alanı olup olmadığı ve ortaöğretim boyunca yapmış oldukları çalışmalar doğrultusunda ortaya çıkan ortaöğretim başarı puanları devreye girmektedir, sonuç olarak öğrencilerin bir yerleştirme puanı ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde var olan tüm BESYO ve SBF'lerinin öğrenci seçme stratejileri birbirinden farklı olsa da aynı amaç için öğrenci seçimi gerçekleştirilir. YGS puanlarının yüzdesi belirlenir ve özel yetenek sınav sonucu puanlarına eklenerek yukarıdan aşağıya doğru başarı puanlarına göre her bölüm kontenjanları doğrultusunda kazanan öğrencileri ilgili bölümlere yerleştirilir.

2.1.7. Özel Yetenek Sınavlarının Güvenirliği

Güvenirlik, ölçme aracı puanlarının ölçme hatasından arınık olma düzeyine işaret etmektedir (AERA, 1985). Güvenirlik ölçme sonuçlarının tutarlılığıdır. Aynı ölçme işlemlerini aynı kişiler üzerinde farklı koşullarda uygulansa da aynı sonuçlar elde ediliyorsa bu ölçme aracının güvenirliliğinin bir göstergesi olarak kabul edilir. Bir ölçme aracının, farklı zamanlarda benzer (tutarlı) sonuçlar vermesi o ölçme aracının güvenirliliği ile ilgilidir (Linn ve Gronlund, 1995). Günlük yaşantımızda çok yaygın bir kullanım olmasına rağmen, güvenirliliğin eğitim bilimlerindeki kullanımının oldukça sınırlı olduğunun altını çizen Popham (2008) “eğitim alanındaki güvenirlilikle, tutarlılığı eř anlamlı olarak kullanmaktadır. Güvenirlik yukarıda da ifade edildiği gibi, farklı zamanlarda gerçekleştirilen ölçüm sonuçlarının örtüşmesi kadar ölçme sonuçlarının hatadan arınılığı anlamına da gelmektedir.” Ölçme sonuçlarının güvenirliliğini kestirmenin üç yolu vardır. Bunlar (Popham, 2006)

1. Kararlılık: Farklı test koşullarındaki ölçüm sonuçlarının tutarlılığı

2. Alternatif Formlar: Ölçme aracının iki ya da daha fazla formunun ölçüm sonuçları arasındaki tutarlılık

3. İç Tutarlılık: Ölçme aracının madde fonksiyonları arasındaki tutarlılık.

Ölçme araçlarının güvenirlilik düzeyini etkileyen iki temel özellik vardır:

Tutarlılık: Aynı niteliği ölçen birden çok test maddesinden elde edilen ölçümlerin tutarlı olması beklenir (Tan, 2013). Bu özelliğe sahip olan araçlar ile yapılan ölçümler ne kadar tekrarlanırsa tekrarlanırsa elde edilen değerler birbirine yakındır (Küçük ve Geçit, 2011).

Duyarlılık: Ölçme aracının ayrıntıları ölçebilecek nitelikte olması anlamına gelmektedir. Ölçme aracı ne kadar duyarlığa sahipse ölçümler gerçeği yansıtmada o derecede başarılı olur (Tan, 2013). Ölçme aracının duyarlı ölçüm yapması için, birimleri arasındaki mesafenin küçük olması gerekir. İlgi, yetenek, başarı veya becerilerin ölçümünde az maddeli testler yerine çok maddeli testler kullanmak duyarlı ölçüm yapmayı daha çok garanti altına alır (Küçük ve Geçit, 2011).

Değerlendirme sürecinde kullanılacak olan sınavlardan elde edilen puanların güvenirliliğinin yüksek olması, yapılacak değerlendirmelerin daha sağlıklı olması açısından önemlidir (Tan, 2013). Bu açıdan bir eğitim kararı için kullanılan ölçme aracının ölçümlerinin

güvenirlighinin ne düzeyde olduğunu belirlemenin ve bu düzeyde nelerin etkili olduğunun bilincinde olmanın büyük önem taşıdığı düşünülmektedir.

2.1.8. Yerleştirmeye Esas Olan Puan, Katsayılar ve Başvuru Esasları

• YGS (Yükseköğretime Geçiş Sınavı) sınavından “Mesleki Alan Mezunu” adayların en az 150, “Alan Dışı” adayların ise en az 180 puan almaları gerekmektedir. Ancak bu durum üniversiteden üniversiteye değişmektedir. Adayın sınavın yapılacağı yılın YGS sınavına girmiş olması zorunludur.

2.1.8.1 ÖYSP

Uygulanan Özel Yetenek Sınavında alınan puana “ÖYSP” denecektir.

• Yerleştirmeye esas olan puanlar şunlardır:

a. ÖYSP Standart Puanı

b. Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (AOBP) (en yüksek puan)

c. Sınav yılı aldığı YGS Puanı (YGS) (altı puan türünden en yüksek)

d. ÖYSP'nin standart puana çevrilmesi (ÖYSP-SP)

• ÖYSP-SP belirlendikten sonra yerleştirmeye esas olan puan (Yerleştirme Puanı=YP) aşağıdaki formülle hesaplanmaktadır:

a-Aday, spor alan / kol bölümünden geliyor ise;

$$YP = (1 \times \text{ÖYSP-SP}) + (0.52 \times \text{AOBP}) + (0.36 \times \text{ÖSS-P})$$

b-Aday, diğer alan / kol bölümlerinden geliyor ise;

$$YP = (1 \times \text{ÖYSP-SP}) + (0.16 \times \text{AOBP}) + (0.47 \times \text{ÖSS-P})$$

2.1.8.2. Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı

Ortaöğretimden mezun olan her öğrenci görmüş olduğu derslerden aldığı notların başarısına göre belli bir formülle hesaplanan ortaöğretim başarı puanı alır. Bu puana ortaöğretim başarı puanı ya da kısaca OBP denildiği gibi öğrenciler arasında okul puanı da denilmektedir. Türkiye geneli değerlendirmeye esas alınarak, ortaöğretim bitirme notları (100

üzerinden lise mezuniyet puanı) 5 ile çarpılarak Ortaöğretim Başarı Puanına (OBP) dönüştürülecektir. Böylece, 50 olan en düşük diploma notu için OBP 250 olacak, en yüksek 100 olan diploma notu için de OBP 500 olacaktır. 50'nin altında olan diploma notları 50 olarak değerlendirmeye alınacaktır.

2.1.8.3. YGS Puanı

Yükseköğretime Geçiş Sınavı ya da kısaca YGS, Türkiye'deki yükseköğretime geçiş sisteminin ilk sınavıdır. Yükseköğretim Kurumu tarafından 2010 yılından beri uygulanmaktadır.

Yükseköğretime Geçiş Sınavı; Türkçe, Sosyal Bilimler, Temel matematik ve fen Bilimleri olmak üzere 4 bölümden oluşur. Her bölümden 40 soru olmak üzere toplamda 160 soru sorulmaktadır. Sınav süresi, tek oturumda 160 dakikadan oluşmaktadır. lisans Yerleştirme Sınavı'na girmeye hak kazanabilmek için herhangi bir puan türünde 180 puanın geçilmesi gerekir.

Sınava giren adayın sınav sonuçları; YGS-1, YGS-2, YGS-3, YGS-4, YGS-5, YGS-6 olmak üzere 6 farklı puan olarak açıklanır.

Tablo 1: YGS Puan Türleri Testlerin Ağırlıkları(%)

Puan Türü	Türkçe	Sosyal Bilimler	Temel Matematik	Fen Bilimleri
YGS-1	20	10	40	30
YGS-2	20	10	30	40
YGS-3	40	30	20	10
YGS-4	30	40	20	10
YGS-5	37	20	33	10
YGS-6	33	10	37	10

2.1.8.4. ÖYSP'nin standart puana çevrilmesi (ÖYSP-SP)

ÖYSP dağılımının ortalaması ve standart sapması bulunduğundan sonra her aday için ÖYSP standart puanı hesaplanır. Bu hesaplamada aşağıdaki formül kullanılır.

ÖYSP Standart Puanı (ÖYSP-SP)=10 x (Adayın ÖYSP-ÖYSP puan dağılımının ortalaması /ÖYSP puan dağılımının standart sapması) + 50

Bu durumda her adayın bir ÖYSP Standart Puanı (ÖYSP-SP) olacaktır. ÖYSP-SP dağılımının ortalaması 50, standart sapması 10'dur.

2.1.9.Özel Yetenek Sınavlarında Üniversitelerin Uygulamaları

2.1.9.1 Kontenjan Açısından

Türkiye'de spor eğitimi veren üniversitelerin çeşitli şekillerde değişen kontenjanları mevcuttur. Bu üniversitelerin öğretim eleman sayıları, üniversitelerin fiziksel yapısı ve YÖK'ün izin vermiş olduğu bünyesinde barındırdığı bölümlere göre farklılık göstermektedir. Genel olarak bazı üniversitelerden örnek vermek gerekirse;

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ BESYO

Ant. Eğt.: 30

BES Öğrt. 40

Spor Yön. 30

ADANA ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ BESYO

Ant. Eğt.: 40

BES Öğrt. 40

Spor Yöneticiliği 40

DİYARBAKIR DİCLE ÜNİVERSİTESİ BESYO

Ant. Eğt.: 40

Ant. Eğt.: (2. Öğretim) 40

BES Öğrt. 40

KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ BESYO

Ant. Eğt.: 40

Ant. Eğt.: (2. Öğretim) 30

BES Öğrt. 40

Spor Yöneticiliği 40

Spor Yöneticiliği (2. Öğretim) 30

Rekreasyon 40

Rekreasyon (2. Öğretim) 30

İZMİR EGE ÜNİVERSİTESİ BESYO

Ant. Eğt.: 60

Ant. Eğt.: (2. Öğretim) 60

BES Öğrt. 50

Spor Yöneticiliği 30

Spor Yöneticiliği (2. Öğretim) 30

KAYSERİ ERCİYES ÜNİVERSİTESİ BESYO

Ant. Eğt.: 40

Ant. Eğt.: (2. Öğretim) 40

BES Öğrt. 40

Rekreasyon 30

Spor Yöneticiliği 40

Spor Yöneticiliği (2. Öğretim) 30

Görüldüğü üzere her üniversite kontenjanlarını kendi üniversitelerinin fırsatlarına göre ve içinde barındırmış olduğu bölümlere göre farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır.

2.1.9.2. Spor Dalı Açısından

Tüm okullarda genel olarak ortak olan Türkiye’de en fazla tercihe edilen ve öğretim elamanı bulmak açısından çok fazla zorluk çekmediği spor dalları vardır; Futbol, Basketbol, Hentbol, Voleybol gibi branşlar hemen hemen tüm okullarda ortak olarak mevcut olan branşlardır. Bunların yanında yine temel olarak sayılabilecek Atletizm ’de bir çok okulda mevcuttur. Ancak diğer spor dalları açısından değerlendirdiğimizde açılan spor dalları genel itibari ile mevcut öğretim elemanları açısından değerlendirilmektedir. Örneğin güreş, tenis, yelken, sutopu, jimnastik, yüzme, karate, judo, taekwon-do gibi spor dallarının okul içerisinde mevcut olması tamamen öğretim elemanlarına bağlılık göstermektedir. Aynı zamanda okulların bulunmuş oldukları bölgeler ve geçmişe dayalı gelenekleri de spor dallarının çeşitliliğini etkilemektedir.

2.1.9.3. Bölümlerin Dağılımı Açısından

Yukarıda bahsedildiği gibi spor Eğitimi veren yüksek öğretim kurumları içerisinde en fazla Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümleri mevcuttur; ancak son yıllarda açılan yeni okullarda bazen diğer bölümlere öncelik verilmiştir. Örneğin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi BESYO’da henüz sadece Spor Yöneticiliği Bölümü mevcuttur. Bunun yanında İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde ise Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği bölümleri mevcuttur. Buna ilaveten Rekreasyon bölümleri pek çok üniversitede artık açılmış bulunmaktadır. Ayrıca yeni açılmaya başlanan Engelliler için Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ve Spor Bilimleri gibi bölümler de mevcuttur. Bu her bölüm farklı alanlarda ve farklı kontenjanlarda öğrenciler almaktadırlar.

2.1.9.4. YGS Puanları Açısından

YGS puanı öğrencilerin üniversitelere yerleşmeleri açısından oldukça önem arz etmektedir. Her okul kendine özgü olarak farklı YGS puanlarını kendine alt baraj olarak kabul etmektedir farklı bölümler için farklı YGS puanları bile tespit edebilmektedirler. Farklı üniversitelerin YGS puanları şu ş

ekildedir;

Yozgat Bozok Üniversitesi BESYO Taban Puanı 2016

- Beden Eğitimi Öğretmenliği : 170.00
- Antrenörlük Bölümü : 150.00

- Antrenörlük Bölümü 2. Öğretim : 150.00
- Spor Çıkışlılar ve Milliler : 150.00

Siirt Üniversitesi BESYO Taban Puanı 2016

- Beden Eğitimi Öğretmenliği : 150.00
- Antrenörlük Eğitimi : 150.00
- Rekrasyon Bölümü :150.00
- Spor Yöneticiliği :150.00

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi BESYO Taban Puanı 2016

- Beden Eğitimi Öğretmenliği :220.00
- Antrenörlük Bölümü : 220.00
- Spor Yöneticiliği Bölümü : 220.00
- Rekrasyon Bölümü : 220.00
- Milli Sporcular ve spor çıkışlılar : 180.00

Manisa Celal Bayar BESYO Taban Puanı 2016

- Antrenörlük : 180.00
- Rekrasyon : 180.00
- Spor Yöneticiliği : 180.00
- Beden Eğitimi Öğretmenliği : 180.00
- Milli ve Spor Lisesi çıkışlılar : 150.00

İstanbul Marmara Üniversitesi BESYO Taban Puanı 2016

- Antrenörlük : 220.00
- Spor Yöneticiliği : 200.00
- Beden Eğitimi Öğretmenliği : 280.00
- Milli ve Spor Lisesi çıkışlılar : 180.00

Dumlupınar Üniversitesi 2016 Taban Puanları

- Beden Eğitimi Öğretmenliği :200.00
- Antrenörlük Bölümü : 200.00
- Spor Yöneticiliği Bölümü : 200.00
- Rekrasyon Bölümü : 200.00
- Milli ve Spor çıkışlılar : 150.00

Ayrıca Merkezi yerleştirme ile öğrenci alan Üniversitelerin taban puanları ve bölümleri de aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Merkezi Yerleştirme alan yükseköğretim kurumlarının YGS taban puanları

#	Puan Tipi	Kodu	Üniversite		Ek Bilgi	Başarı Sır.			2014 Ek P. Bı.Sr.	Taban Puanlar			Süre	Kontenjan				Öz Koşullar	
			Şehir	Fakülte		2012	2013	2014		2013	2014	2015		2013	2014	2015	O.I	Yer.Önc.	
1.	YGS-5	104111676	GAZİ ANKARA	Spor Yöneticiliği TURİZM FAKÜLTESİ		289000	255000	248000	39500	333.063	332.230	327.541	4	45	47	41	1		
2.	YGS-5	106210962	KARADENİZ TEKNİK TRABZON	Spor Yöneticiliği SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ		0	324000	291000	43400	317.321	322.910	317.832	4	30	31	31	1		
3.	YGS-5	102910694	ÇUKUROVA ADANA	Spor Yöneticiliği ZİRAAT FAKÜLTESİ		346000	345000	315000	45400	313.135	318.270	312.492	4	45	47	47	2	1,173	
4.	YGS-5	103010646	DİCLE DIYARBAKIR	Spor Yöneticiliği ZİYA GÖKALP EĞİTİM FAKÜLTESİ		384000	341000	329000	46500	313.956	315.820	309.279	4	35	36	36	1		
5.	TM-3	101011077	ANADOLU ESKİŞEHİR	Spor Yöneticiliği SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ		0	0	200000	0	0.000	290.280	303.892	4	0	36	41	1	46,87	
6.	YGS-5	105310707	İNÖNÜ MALATYA	Spor Yöneticiliği ZİRAAT FAKÜLTESİ		0	0	0	0	0.000	0.000	300.774	4	0	0	41	1		
7.	YGS-5	104111685	GAZİ ANKARA	Rekreasyon TURİZM FAKÜLTESİ		420000	398000	345000	48000	303.492	312.930	297.438	4	55	57	52	2		
8.	YGS-5	107310297	MEHMET AKİF ERSOY BURDUR	Spor Yöneticiliği MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAKÜLTESİ		0	0	411000	53300	0.000	302.880	295.766	4	0	52	52	2	1,46	
9.	YGS-5	108110321	NİĞDE NİĞDE	Spor Yöneticiliği TARIM BİLİMLERİ VE TEKNOLOJİLERİ FAKÜLTESİ		455000	424000	419000	54100	299.127	301.640	294.397	4	55	57	57	2		
10.	YGS-5	106110503	KARABÜK KARABÜK	Spor Yöneticiliği TEKNOLOJİ FAKÜLTESİ		437000	432000	448000	56500	297.779	297.600	294.280	4	65	67	67	2	1,46	
11.	YGS-5	103610297	ERZİNCAN ERZİNCAN	Spor Yöneticiliği MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ		0	0	450000	56700	0.000	297.360	291.934	4	0	41	41	1		
12.	TM-3	108610776	PAMUKKALE DENİZLİ	Spor Yöneticiliği SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ		0	0	0	0	0.000	0.000	286.948	4	0	0	31	1		
13.	YGS-5	106130482	KARABÜK KARABÜK	Spor Yöneticiliği TEKNOLOJİ FAKÜLTESİ	(İÖ)	0	522000	508000	61500	284.317	290.020	283.382	4	65	67	67	2	1,2,46	
14.	YGS-5	107330141	MEHMET AKİF ERSOY BURDUR	Spor Yöneticiliği MÜHENDİSLİK MİMARLIK FAKÜLTESİ	(İÖ)	0	0	509000	61600	0.000	289.920	283.364	4	0	52	52	2	1,2,46	
15.	TM-3	108810932	SAKARYA SAKARYA	Spor Yöneticiliği SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ		0	0	0	0	0.000	0.000	276.098	4	0	0	52	2	876	
16.	TM-3	103910822	FIRAT ELAZIĞ	Spor Yöneticiliği SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ		0	0	0	0	0.000	0.000	273.299	4	0	0	52	2		
17.	TM-3	106610525	KIRIKKALE KIRIKKALE	Spor Yöneticiliği SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ		0	0	0	0	0.000	0.000	270.202	4	0	0	57	2		
18.	TM-3	108830609	SAKARYA SAKARYA	Spor Yöneticiliği SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ	(İÖ)	0	0	0	0	0.000	0.000	262.580	4	0	0	52	2	2,876	
19.	TM-3	103930614	FIRAT ELAZIĞ	Spor Yöneticiliği SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ	(İÖ)	0	0	0	0	0.000	0.000	257.643	4	0	0	52	2	2	
20.	TM-3	108810923	SAKARYA SAKARYA	Rekreasyon SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ		0	0	0	0	0.000	0.000	256.966	4	0	0	62	2	876	
21.	TM-3	108830593	SAKARYA SAKARYA	Rekreasyon SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ	(İÖ)	0	0	0	0	0.000	0.000	243.446	4	0	0	62	2	2,876	

2.1.9.5. Sınavda Uygulanan Beceriler Açısından

Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında yapılan özel yetenek sınavlarının ortak noktası katılımcıların koordinasyonlarını ölçmeleridir. Spor bilimlerinde kişilerin koordinasyonunun ölçmek için bilinen yöntemlerden faydalanılmaktadır. Bunlar sırasıyla;

dayanıklılık, çabukluk, sıçrama, denge, dinamik denge, devamlılık ve sürattir. Ayrıca bu koordinasyon sınavları dışında birçok üniversitede spor dalları içinde sınavlar yapılmaktadır. Kimi üniversiteler tüm spor dalları için aynı sınavları uygularken, kimileri farklı bölümler için farklı sınavlar uygulayabilmektedir. Örneğin antrenörlük bölümleri için spor dalı sınavlarının yüzdeleri farklıyken spor yöneticiliği için farklı olabilmekte; bazen antrenörlük bölümü için sadece spor geçmişi puanları da dikkate alındığı olmaktadır. Aşağıda bazı üniversitelerin koordinasyon sınavlarındaki beceriler ve sınavda uygulanan aşamalar yer almaktadır.

Tablo 3. Koordinasyon Sınav İçeriği

ÜNİVERSİTELER	Dayanıklılık	Çabukluk	Sıçrama	Denge	Dinamik denge	Devamlılık	Koordinasyon
Afyon Kocatepe Üniversitesi		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ahi Evran Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Anadolu Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ankara Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bartın Üniversitesi		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Çukurova Üniversitesi	✓	✓	✓				
Dicle Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümüşhane Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Mustafa Kemal Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
İnönü Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kafkas Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Karabük Hasan Doğan Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kocaeli Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Celal Bayar Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Mersin Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Muğla Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Niğde Üniversitesi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Uludağ Üniversitesi	✓	✓					

(Aksaray Üniversitesi sadece branş sınavı kullanmış olduğu için bu tabloda yer almamaktadır)

ÜNİVERSİTELER	Koordinasyon sınavı	Branş sınavı	Bunların dışında ayrı bir sınav uygulayanlar
Afyon Kocatepe Üniversitesi	✓		
Ali Evran Üniversitesi	✓		
Aksaray Üniversitesi		✓	
Anadolu Üniversitesi	✓		
Ankara Üniversitesi	✓		✓
Bartın Üniversitesi	✓	✓	
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	✓	✓	
Çukurova Üniversitesi			✓
Dicle Üniversitesi	✓		
Gümüşhane Üniversitesi	✓		✓
Hitay Mustafa Kemal Üniversitesi	✓		
İnönü Üniversitesi	✓		
Kafkas Üniversitesi	✓		
Karabük Hasan Doğan Üniversitesi		✓	✓
Kocaeli Üniversitesi	✓		✓
Celal Bayar Üniversitesi		✓	✓
Mersin Üniversitesi	✓		
Muğla Üniversitesi	✓	✓	✓
Niğde Üniversitesi	✓	✓	✓
Uludağ Üniversitesi			✓

2.1.9.6. Spor Geçmişi Açısından

Bazı üniversiteler özel yetenek sınavlarında yerleştirme puanları için katılımcıların spor geçmişlerine belirli puanlar vermektedir. Bu bazen tüm bölümler için geçerli olurken bazen sadece belirli bölümler içinde geçerli olabilmektedir. Kabaca; antrenörlük, hakemlik belgeleri ve sporcu lisans belgeleri, kademeli olarak lisansların yıllık vizeli süreleri, amatör ve lig yarışmalarına katılım, şampiyonalarda ulusal başarı, uluslararası yarışmalara katılım ve uluslararası yarışmalarda başarı şeklinde yer almıştır. İncelenen belgelere göre spor geçmişi puanları hesaplanır.

2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1.1. Özel Yetenek Sınavları İle İlgili Araştırmalar

Türkiye’de spor eğitimi veren yükseköğretim kurumları dışında da özel yetenek sınavları yapılmaktadır. Bu çalışmaların genelinde öğrencilerin bu sınavlar hakkındaki görüşleri; yerleştirme puanlarına etki eden puan ve katsayılar üzerine çalışmalar yapılmıştır.

Arapgirlioglu ve Tankız (2013)’ün İnönü Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Programı Özel Yetenek Sınavına başvuran 387 aday üzerinde gerçekleştirilen çalışmada sınav da başarılı olan ve yerleştirilen öğrencilerin YGS puanlarının yüksek olduğu, YGS puanı düşük adayların ise sınavı kazanamadıkları ortaya çıkmıştır. Bununla beraber, alan içi katsayıların öğrencilerin yerleştirme sırasında avantajlı olduğu, özellikle alanlara değerlendirildiğinde güzel sanatlar lisesi mezunu adayların daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir.

Ece (2007)’nin yaptığı çalışmada, bilhassa eğitimin fakültelerinde müzik eğitimi veren anabilim dallarındaki özel yetenek sınavlarında uygulanan ve yerleştirmeye esas olan YGS, AOBP, ve yerleştirme puanlarını ve bu alanlara ait katsayıların o alandan ortaöğretimden mezun olup olmamaya göre etkilerini karşılaştırılmalı olarak incelenmiştir. Yapılan bu çalışma hali hazırda yapılmakta olan bizim çalışmamıza benzerlik göstermektedir. Ancak bu uygulama müzik bölümünde yapılmıştır ve alan içi ve alan dışı öğrencilerin durumları karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak alan için olan öğrencilerin yerleşme de avantajlı oldukları olana dışıların ise alan içilere göre daha yüksek YGS puanlarına sahip oldukları görülmektedir.

Atar ve Yılmaz (2011)’in resim-iş bölümü öğrencileri üzerinde yapmış oldukları çalışmanın amacı ÖSYM’ce belirlenen ve özel yetenek sınavlarında okullarca uygulamasını istediği puan türlerinin öğrencilerin yerleştirilmesi üzerindeki etkisi incelenmiştir. Yapılan inceleme de , özel yetenek puanı ağırlığının ÖSYM kılavuzunda aksine %75’lik orana sahip olmadığı, %35’lik bir orana sahip olduğu görülmüştür. Ancak bu farklılığın sebebinin farklı ölçek kullanımı olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılığın sebebi araştırılırken her bir alt puan türü T-puanına çevrilmiş ve yeniden hesaplanmıştır. Yapılan yeni hesaplamalarda farklılığın ortadan kalktığı görülmüştür.

Kavuran (2004)’nin yaptığı araştırma ise resim-iş öğretmenliğinde göre yapan öğretim elemanlarının sorunları incelenmiştir. Bu çalışmanın önemi öğretim elemanların özel yetenek sınavlarındaki uygulamaların bazı yanlışlıklar barındırdığını düşünmesinden gelmektedir.

Öğrencileri alırken hangi sorunlarla karşılaştığı veya yetenek sınavlarının yeterliliği ile ilgilidir. Sonuç olarak; Cumhuriyet Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, On sekiz mart Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Trakya Üniversitesi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Niğde Üniversitesi, ve Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğretim elemanları resim-iş öğretmenliği anabilim dalında görev yapan öğretim elemanlarının sayısı tespit edilmiş ve anabilim dalı için yeterli sayı da öğretim elemanın olmadığı hatta sayının çokça yetersiz olduğu kanaatindedirler. Öğretim elemanları adı geçen anabilim dalında özel yetenek sınavı ile öğrenci alımı sırasında çokça sorunla karşılaştıklarını bildirmişlerdir. Özellikle en çok eleştirilen nokta resim-iş öğretmenliği anabilim dallarına özel yetenek sınavı esnasında uygulanan puan sistemidir. Ayrıca özel yetenek sınavı için ön kayıt ve sınav ücretleri gibi sınav masrafları olarak alınan ücretlerinin her üniversitesi de farklı olarak belirlediği ve bu neden ile üniversiteler arasında bu masrafların farklılık gösterdiği görülmüştür.

Ece ve Bilgin (2007)'nin yaptığı bir başka araştırmada, yine benzer şekilde öğrencilerin özel yetenek sınavlarındaki başarıları ile onların okulu kazandıktan sonraki akademik başarıları arasında herhangi bir fark olup olmadığını incelemiştir. Farklı olarak çalışmalarında öğrencileri alan içi ve alan dışı öğrenciler olarak birbirinden ayırmış ve bu iki grubu farklı olarak değerlendirmişlerdir. Eldeki puan verileri ile öğrencilerin yetenek sınavında aldıkları puanlar ve lisans eğitimi boyunca aldıkları alan içi ders başarıları birlikte değerlendirilmiştir. Mann-Whitney U testi ile yapılan bu değerlendirme de puanlar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı araştırılmıştır. Öğrencilerin 1. ,2. , 3. ve 4.sınıf dersleri, performans, kuramsal dersler ve kuram performans olarak ana gruplarda birleştirilmiş ve alana yönelik derslerin incelemeleri bu ana gruplar üzerinden yürütülmüştür. Yapılan değerlendirme sonucu elde edilen sonuçlara göre; öğrencilerin eğitim aldıkları lise puan türleri ve sınav da aldıkları özel yetenek sınav puanları ile lisans eğitimi süresince eğitim aldıkları alan dersleri arasında hiç bir anlamlı farklılık görülmemiştir.

Tankız (2011)'in yaptığı 2010-2011 Eğitim-Öğretim yılında yapılmış olan İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı Özel Yetenek Sınavları'na katılan adayların; müzik alanı puanları ve Yerleştirme puanlarının birbirleriyle olan ilişki durumlarının yanı sıra, cinsiyet, mezun olunan lise türü, yaşantının çoğunun geçirildiği yer-bölge, aile müzik ilgi durumu, aile aylık gelir, çalgı alanı vb. sosyo ekonomik gelişmişlik durumlarını belirten değişkenlere göre alan puan ve başarı seviyeleri değerlendirilmiştir. Araştırmanın sonucuna bakıldığında, Müziksel İşitme-Yazma alanı puanları ile Müziksel

Çalma ve Müziksel Söyleme alanı puanları arasında anlamlı ilişki olmadığı, Müziksel Çalma ile Müziksel Söyleme Alanı puanları arasında anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Yerleştirme puanları ile en düşük düzeyde ilişkinin Müziksel Söyleme alanı puanlarında olduğu ortaya çıkmıştır. İlgili alan puanları ve Yerleştirme puanları olmak üzere dört puan türü ele alındığında, bu puanların bazılarında; okul ve sınava hazırlık süreci dışında müzik eğitimi alma durumuna ve çalgı alanına göre istatistiksel olarak farklılıkların olduğu sonucunda varılmıştır. Müziksel Söyleme alanı puanlarının ise tüm değişkenler incelendiğinde bile anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür.

Kumova ve Demirbahir (2012)'ın bizim çalışmamıza benzer olarak yaptığı ancak diğer özel yetenek sınavlarını karşılaştırdığı çalışmasında üniversitelerin özel yetenek sınavlarını birbirleri ile karşılaştırmış; verilerin özel yetenek sınavlarının kılavuzları ve üniversitelerin internet sitelerini incelemiş elde ettiği verileri de tabloştürmüştür. Sonuç olarak yapılan özel yetenek sınavlarının birbirlerinden oldukça farklılık gösterdiği ve bu sınavlara girişte öğrencilerin bu farklılıklardan oldukça etkilendiği yerleştirmenin de bu farklılıklardan etkilenmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Küçük (2011)'ün yaptığı çalışmada, literatürdeki çalışmalara benzer olarak öğrencilerin akademik başarıları ve öğrencilerin 1 yıl önce özel yetenek sınavından almış oldukları yerleştirme puanını karşılaştırmışlardır. Adayların bunlara ek olarak özyeterlilik algıları da incelenmiştir. Örneklem grubunu Marmara Üniversitesi birinci sınıfa devam eden Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nın 44 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmanın bulgularına ulaşmak için adayların müzik yeteneklerine yönelik olarak geliştirilmiş özyeterlilik algısı ölçeği, özel yetenek sınavı başarı notları ve güz yarıyılı sonundaki akademik başarıları ile ulaşılmıştır. Çalışmanın sonuçları bize öğrencilerin özyeterliliklerinin anlamlı düzeyde olduğunu ancak bu özyeterliliğin özel yetenek sınavında adayların almış oldukları yerleştirme puanları ile aralarında bir ilişkinin olmadığını ortaya koymuştur. Ayrıca adayların özyeterlilikleri ile akademik başarıları arasında da herhangi anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. ,ancak özel yetenek sınavının sonuçları ile öğrencilerin genel not ortalamaları arasında anlamlı ilişkilere rastlanmıştır.

Ayhan (2013)'in yaptığı çalışma da, yine özel yetenek sınavı ile öğrenci kabul eden Güzel sanatlar fakültesine giren aday öğrencilere yönelik olmuştur onların sınav sırasında onlara sorulmuş olan sorulara vermiş oldukları cevapların kalitesi soruların tiplerine göre başarı durumları incelenmiştir. Bilindiği üzere güzel sanatlar fakültesinde, Müzik Teknolojisi,

Kompozisyon, Müzikoloji gibi bölümler mevcuttur ve çalışmada İnönü Üniversitesindeki bu bölümlerde özel yetenek sınavları incelenmiştir. Bu sınavlar iki aşamalı olarak yapılmaktadır ilk aşamada her bölüme giren öğrenciler ortak bir değerlendirme içine sokulur ikinci aşamada ise her bölüm kendine özgü sınavlar gerçekleştirir bu sonuçlar uzman bireyler tarafından ortak bir payda da toplanmış ve çalışmanın amacına ulaşılmaya çalışılmıştır. İlk olarak, her bir bölümün sınavına giren adayların elde ettiği sonuçlar kendi içerisinde değerlendirilmiştir. İlk aşamada yapılan incelemeler ile hangi soru tiplerinde adayların ne derecede başarılı oldukları doğrultusunda grafikler ortaya çıkarılmıştır. Her iki çalışma sonucunda da adaylara yöneltilen sorular, sınavın uygulanışı ve adayların görüş ve önerileri değerlendirilmiştir. Sonuç olarak çalışmada elde edilen bulgular bize bazı soru gruplarında ya da belirli bir süre geçtikten sonra öğrencilerin algı düzeylerinde belirli düşüşler gözlenmiştir. Bu algıdaki düşüş adayların sorulara vermiş oldukları doğru cevaplardaki düşüşe neden olmuştur. Görüldüğü gibi bazı özel yetenek sınavları sadece becerileri değil aynı zamanda konuşma becerileri ve sorulara doğru yanıt verip vermemeyi de ölçmektedir.

2.2.2. Spor Eğitimi Veren Kurumlarda Yapılan İlgili Araştırmalar

Diğer özel yetenek sınavlarında olduğu gibi spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında da benzer çalışmalar yürütülmüştür. Bu çalışmaların temelinde yerleştirmeye esas olan puanları etkileyen katsayılar ve etkenler araştırılmıştır. Bazı çalışmalar da bu sınavlara giren kişilerin genel profilleri ve sınavlar hakkındaki genel görüşleri değerlendirilmiştir;

Peker (2003)'in Uludağ üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapmış olduğu çalışmanın amacı onların genel akademik not ortalamaları okula girişte kullanmış oldukları YGS puanları ve Özel yetenek sınavları sırasında almış oldukları puanlar arasında bir fark olup olmadığını ortaya koymaya çalışmak olmuştur. Çalışmaya 315 öğrenci katılmıştır. Yapılan tek yönlü varyans analizleri ve sıra farkları korelasyonları sonucunda öğrencilerin YGS puanları arttıkça okul içerisindeki akademik not ortalamaları da artmıştır. Ayrıca başka bir sonuç olarak da özel yetenek sınavlarındaki puanlar arttıkça ise akademik başarılarında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Sevimli ve ark. (2010)'nın yaptığı benzer başka bir çalışmada ise örneklem grubu olarak Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulundaki özel yetenek sınavlarına giren öğrenciler seçilmiştir. Bu sınavı kazanan öğrencilerin okul içindeki

akademik başarıları ile okula girişte kullandıkları YGS puanları karşılaştırılmıştır; yapılan analizler sonucunda öğrencilerin akademik başarıları ile YGS puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin orta öğretim başarı puanları ile de YGS puanları arasında pozitif yönde fakat düşük olan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ÖSS puan türleri arasındaki ilişkiler ise.59 ile.88 arasında değişmektedir.

Kalkavan ve ark. (2005)'nin amacı özel yetenek sınavına giren beden eğitimi öğretmeni adayı öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerini ölçmek olan çalışmanın sonucunda; Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nun düzenlediği Özel Yetenek sınavına müracaat eden öğrencilerin lise mezuniyet yılları ve branşlarındaki süreleri karşılaştırıldığında amatör düzeyde/profesyonel düzeyde sporla ilgilenen öğrencilerin başarı oranlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda ülkemizin sportif alanda yetenekli öğrencileri değerlendirebilmesi için orta öğretim sürecinde başlatılan Spor Liseleri uygulamasına ciddiyle destek sağlanması gerekmektedir. Spor liselerinde sporcu kimliğinin yerleşmesi yönünde verilecek eğitim sayesinde Olimpiyatlarda ve uluslar arası yarışmalarda branş bazında temsil artacak ve başarı oranında ciddi bir yükselme mümkün olacaktır.

Kızır ve ark. (2014)'nin yaptığı çalışmanın amacı ise, Türkiye'deki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının öğrenci seçme yöntemlerinin incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2012 yılında İnternet üzerinden sınav duyurusu yapan ve tesadüf yöntemle seçilen 20 üniversite oluşturmaktadır. Araştırma verileri, üniversitelerin ilan etmiş oldukları özel yetenek sınav kitapçıklarının incelenmesi ile elde edilmiştir. Kitapçıklardan elde edilen veriler temalara ayrılarak, yüzde ve frekansları belirlenmiş ardından analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda, özel yetenek sınavlarının uygulanmasında üç ana boyutun bulunduğu belirlenmiştir. Buna göre; 1) YGS puanları, özel yetenek sportif beceri alanları ve öğrenci kontenjanlarında farklılıklar olduğu ve bir-çok okulun birden fazla sınav tercih ettiği; 2) öğretim programları, ders içerikleri ve uzmanlık alanları farklı olan bölüm-lere aynı özel yetenek sınavı ile öğrenci yerleştirildiği; 3) Yüksek Öğretim Kurumunca (YÖK) hazırlanmış ve üniversite-lerde ortak olarak okutulmakta olan beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programına farklı özel yetenek sınavları ile öğrenci yerleştirildiği tespit edilmiştir.

Yıldız ve ark. (2015)'nin yaptığı çalışmada ise Batman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 2014 yılı özel yetenek sınavı sonuçları değerlendirilerek, yerleştirme puanını belirlemede kullanılan yöntemi ve sonuç ilişkilerini araştırmak amaçlanmıştır.

Çalışmada, özel yetenek sınavına giren adaylar üç grupta incelenmiştir. Yerleşen 86 (% 19,50), yerleşemeyen 228 (% 65,31), elenen 67 (% 15,19) olmak üzere sınava giren toplam aday sayısı 441 (% 100)'dir. 441 adaydan 113 (% 25,6)'i kadın, 328 (% 74,4)'i de erkektir. Araştırma sonuçlarına göre; hem erkeklerde hem de kadınlarda yerleştirme puanı üzerinde Özel Yetenek Sınav Puanı (ÖYSP)'nin Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı (YGS) puanından daha fazla etkili olduğu, erkeklerde ÖYSP tek başına Yerleştirme Puanı (YP) üzerinde etkinliği ile ön plana çıkarken, kadınlarda buna ek olarak ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (OBP)'nin da YP üzerinde önemli etkisi olduğu tespit edilmiştir. Koordinasyon sınavı sonucu kimi yüksek YGSP ve Sporcu Özgeçmiş Puanı (SÖP)'na sahip adayların elendiği görülmüş, koordinasyon baraj süresinin uzatılması ve üç deneme hakkının verilmesi gibi bazı öneriler gündeme getirilmiştir.

Kul ve ark. (2014) özel yetenek sınavlarını kazanan ve kazanmayan adayların çoklu zekalarını karşılaştırdıkları çalışmalarında ise 536 aday gönüllü olarak çalışma grubu oluşturmuşlardır. Araştırmanın sonucunda katılan adayların bedensel kinestetik alanlarında istatistiksel olarak yüksek düzeyde ortalamalar elde etmiş oldukları görülmüştür. Kazanan adayların hem Bedensel kinestetik alan hem de sosyal kişiler arası zeka alt boyutlarında kazanamayan adaylara oranla daha yüksek ortalamalar elde ettikleri bulunmuştur. Fakat diğer çoklu zeka alanlarında ise anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Çağlayan ve ark. (2010) özel yetenek sınavına katılan katılımcıların stresle başa çıkma stilleri araştırılmış ve araştırma sonucunda; sınava katılan adayların stresle başa çıkma ölçeği alt boyutları ve toplam puan ortalamalarının orta seviyenin üzerinde olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, adayların stres kaynaklarına karşı aktif bir şekilde mücadele ettiklerini ve stresli durumlar karşısında sosyal çevrelerinin desteğini yoğun bir şekilde almaya yönelik bir başa çıkma eğilimi gösterdiklerini; karşılaştıkları stres kaynaklarını zaman zamanda görmezden gelerek mücadele ettiklerini söylememiz mümkündür. Beden Eğitimi özel yetenek sınavlarına katılmak öğrenciler için çok kolay bir süreç değildir. Her yetenekli öğrenci yeteneklerini o anda sergileyemeyebilir. Aslında bu sınavlarda yeteneğin yanı sıra bir jüri karşısında nasıl hareket edeceği o jüri karşısında nasıl davranacağı ile de doğrudan ilişkilidir. Bu yüzden literatür de stres veya kaygı gibi psikolojik olguların incelenmesi doğal bir süreç olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü özel yetenek sınavlarına katılmak iyi bir psikolojik hali ve kendine güveni gerektirir. Kendine güvenmeyen sürekli kendini stresli ve kaygılı hisseden kişi ne kadar yetenekli olursa olsun sınav sırasında kendisini gösteremez ve alması gereken

puandan çok daha az puan alarak özel yetenek sınavını tamamlar yani özel yetenek sınavları kişinin sadece yeteneklerini değil aynı zamanda bireyin stres karşısında nasıl davrandığını, psikolojik olarak doğru kararları verip veremeyeceğini de ölçen bir sınav yöntemidir. Gelecekte öğrencilerin karşısına çıkan öğretmenlerin kendilerine güvenleri ve kendilerinden emin bir şekilde ders anlatmaları son derece önemlidir, son yıllarda çok fazla tartışılan diğer branş öğretmenlerine de sözlü mülakat sınavlarının getirilmesinin amaçlanmasının temelinde bu tür sorunlar yatmaktadır. Kendine güvenen öğretmenin ve öğretim elemanının sınıf içerisindeki otoritesi ve sınıf içerisinde öğrenciye vereceği bilgi diğer öğretmenlerle karşılaştırılamayacak düzeyde yüksek faydalar içerir.

Görüldüğü üzere literatürde yapılan çalışmaların çok azında öğrencilerin yerleştirme puanlarına etki eden faktörlerin araştırıldığı görülmektedir. Bu tür araştırmaların olmaması araştırmacılar tarafından bu durumun tahmin ediliyor olmasından kaynaklanıyor olabilir; ancak istatistik bilimi bize yerleştirme puanlarında esas olan puanların dışında da bazı faktörlerin yerleştirme üzerinde etki yaratacağını gösterebilir. bizim çalışmamıza benzer çalışmaların çok fazla yapılmamış olmaması bu çalışmanın önemini daha ön plana çıkartmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Modeli

Yapılan araştırma, “genel tarama” modelindedir. Araştırma konusunun genişlemesine incelendiği bu araştırma ile Özel Yetenek Sınavlarında yerleştirmeye esas olan puan ve katsayıların alan ve alan dışından gelen adaylara yansımalarının, hangi katsayının hangi üniversitede daha önemli olduğunun karşılaştırmalı bir saptaması yapılmaktadır. Bu nedenle araştırma betimsel bir nitelikte taşımaktadır.

Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir.

Genel tarama modelleri ile, tekil ya da ilişkisel taramalar yapılabilir. Çoğu araştırmalarda hem tekil hem de ilişkisel taramalara olanak verecek düzenlemelere gidilir.

Değişkenlerin tek tek, tür ya da miktar olarak oluşumlarının belirlenmesi amacı ile yapılan araştırma modellerine, tekil araştırma modelleri denir. Bu tür bir yaklaşımda, ilgilenilen olay, madde, birey, grup, kurum, konu vb. birim veya duruma ait değişkenler, ayrı ayrı betimlenmeye çalışılır. Bu betimleme, geçmiş ya da şimdi ki zamanla sınırlı olabileceği gibi, zamanın bir fonksiyonu olarak, gelişimsel de olabilir.

Tekil arama modelleri ile, anlık durum saptamaları yanında, zamansal gelişimler ve değişimler de belirlenebilmektedir. Zamansal gelişim ve değişimleri belirlemeyi amaçlayan tarama modelleri ile yapılan araştırmalara, gelişim araştırmaları denilmektedir.

Zamansal gelişim ve değişimlerin taranmasında dinamiklik vardır. Zamansal taramalar, iki temel yaklaşımdan biri ile gerçekleştirilebilmektedir. Bunlar: İzleme ile ve Kesit alma yaklaşımlarıdır.

3.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın örneklem grubunu 2015 ve 2014 yılında 3 farklı üniversitenin özel yetenek sınavına katılmış olan ve yerleştirme puanları hesaplanan toplam 2101 aday öğrenci oluşturmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın evren grubu ise Türkiye'deki tüm spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının özel yetenek sınavlarına katılan aday öğrenciler oluşturmaktadır. Örnekleme seçilmiş olan katılımcı sayısının tüm evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

Araştırmanın evrenini, 2015 yılında Düzce BESYO ve Manisa Celal Bayar BESYO ve 2014 Yılı Bartın BESYO' özel yetenek sınavına başvuru yapan adaylar oluşturmaktadır. Araştırma verileri 01.03.2016 -20.03.2016 tarihleri arasında toplanmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları ve Toplanması

Adaylara ait sınav değerlendirme puanları ve sınav sonuçları Üniversitelerin bilgileri doğrultusunda Müdürlüklerden yazılı temin edilmiştir. Özel yetenek sınav puanları (ÖYSP), Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanları (AÖBP) ve Yüksek Öğretim Girişi Sınavı Puanları (YGS) listelenmiş ve nicel veriler olarak kullanılmıştır.

Verileri Üniversitelerin ilan etmiş olduğu sınav sonuçlarına dair listeler alınıp, veriler SPSS paket programında değerlendirilmek üzere bilgisayar ortamına aktarılacaktır. Araştırmada veri toplama aracı olarak iki ölçek kullanılmıştır.

Ölçek Birinci bölümde adayların Sosyo-demografik özellikleri olan yaş, cinsiyet, Millilik durumu, Sınav branşı Tercihler, YGS , AOBP puanı ve yerleşme durumuna göre bilgiler analiz edildi.

3.4. Verilerin Çözümlemesi

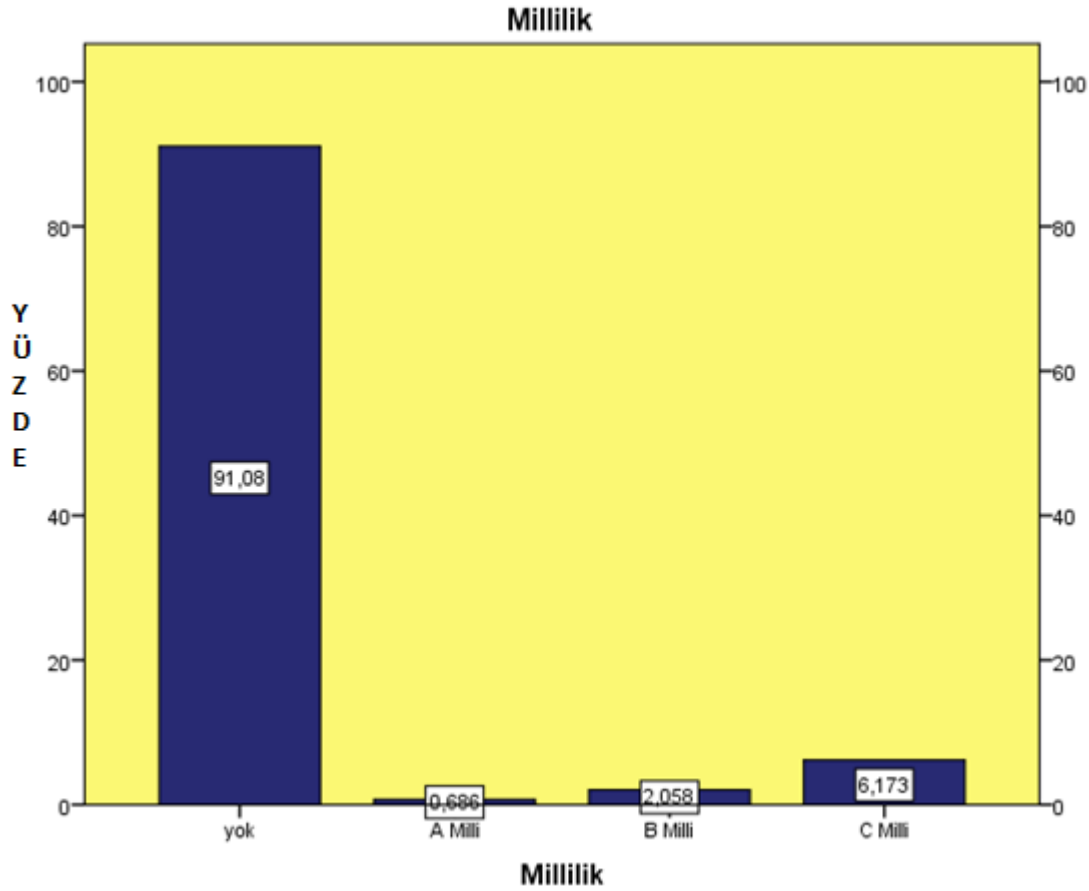
Verilerin değerlendirilmesinde SPSS veri analizi programından yararlanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistiksel tekniklerden, frekans, ortalama, standart sapma değerleri elde edilmiştir. Ayrıca verilerin normal dağılımları dikkate alınarak vardamsal istatistiksel tekniklerden ve katsayıların yerleştirme puanları üzerindeki etkilerini araştırmak için Çoklu Regresyon Analizinden faydalanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak değerlendirilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

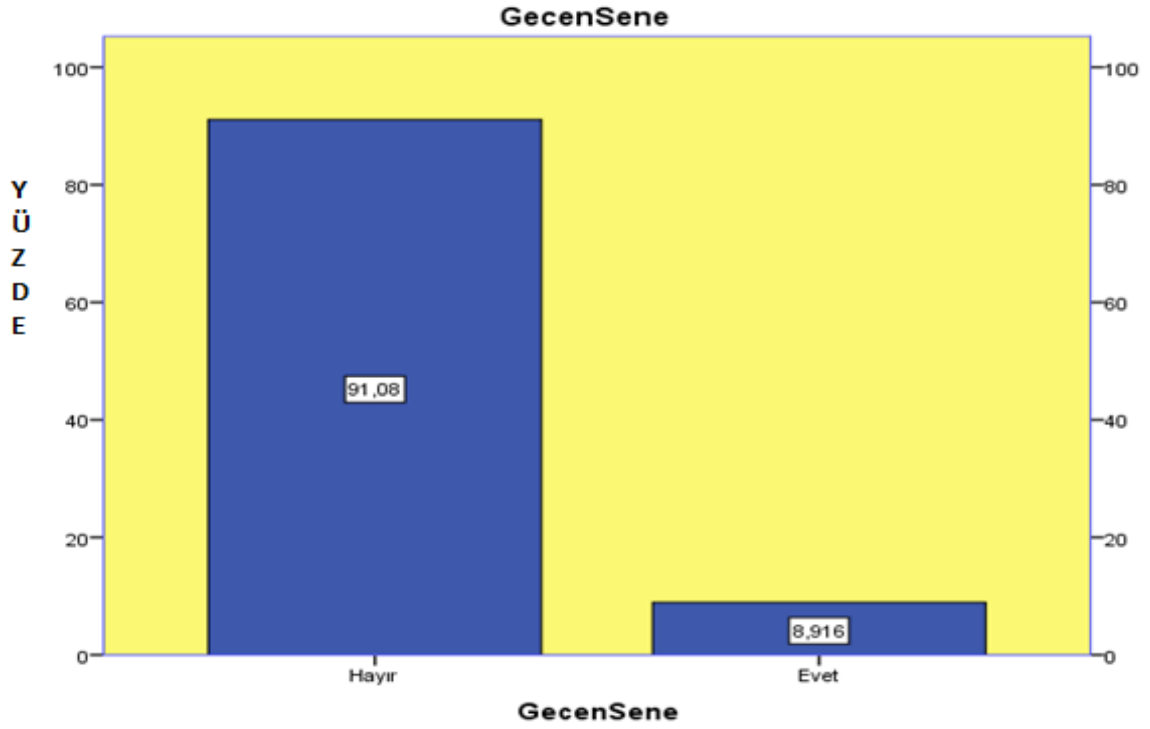
Alt Problem 1: Bartın Üniversitesi BESYO bölümü öğrenci alım kriterlerinde kullanılan özel yetenek ile sportif beceri alanlarında uygulanan yöntemlerin ve AOBP, YGS puanının öğrenci yerleştirme puanları üzerinde etkisi var mıdır ?

Bartın Üniversitesi 2014 Özel Yetenek Sınavları sonucunda Yerleştirme Puanı Hesaplanan Öğrencilerin Demografik dağılımları aşağıdaki gibidir;

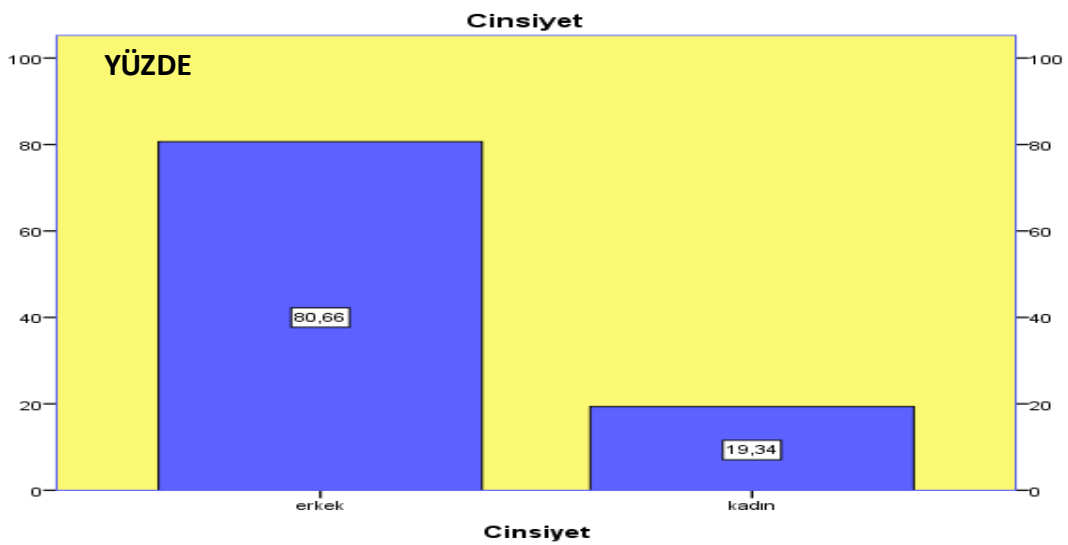
Şekil 1. Katılımcıların Millilik Durumları

Yapılan analizler sonucunda Bartın Üniversitesi Özel Yetenek sınavlarına başvurarak yerleştirme puanları hesaplanan toplam 729 kişinin %91,08'inin (n=664) milli derecesi yokken; %6,2'sinin ise C düzeyinde milli oldukları anlaşılmaktadır (n=45).

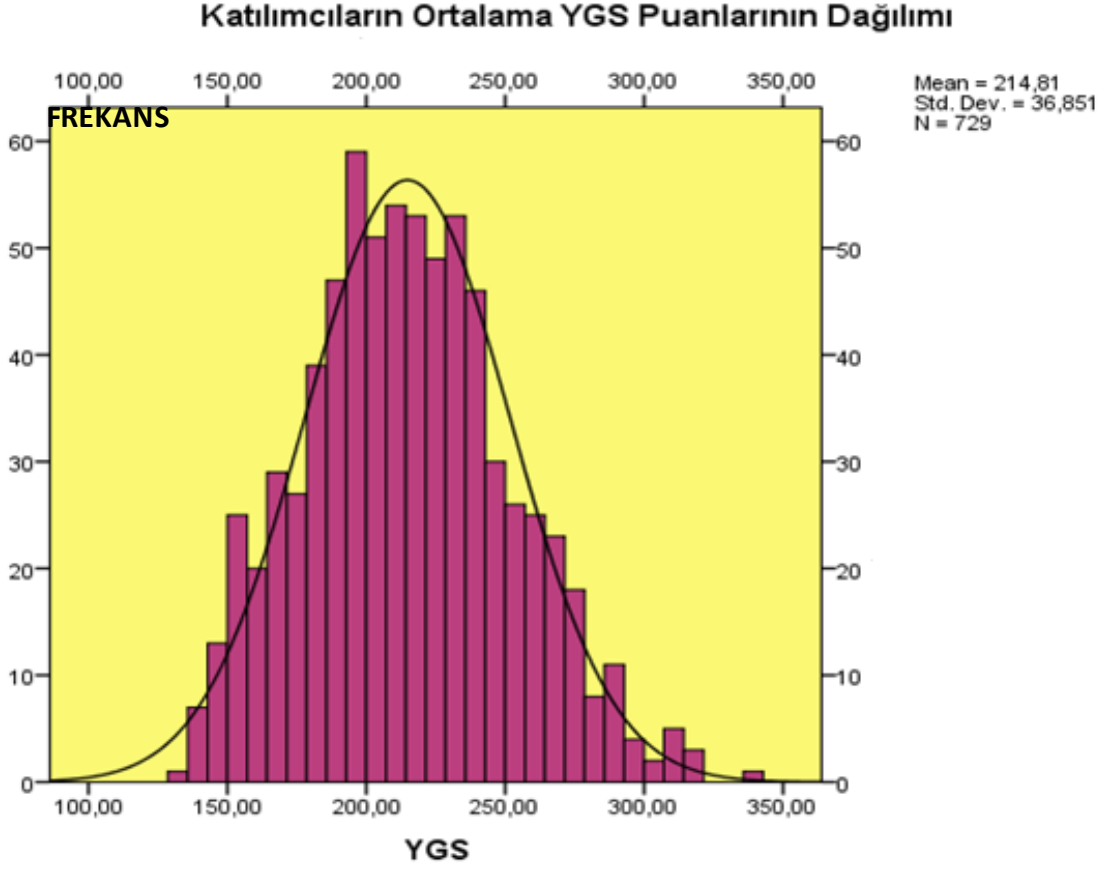
Şekil 2. Katılımcıların Geçen Sene(sınavın yapıldığı yılın öncesi) Yükseköğretim Kurumuna Yerleşip Yerleşmedikleri

Katılımcıların Geçen Sene Yükseköğretim Kurumuna Yerleşip Yerleşmediklerine ilişkin istatistiksel analizler sonucunda; katılımcıların %91,08'i (n=664) yerleşmemişken; %8,92'si (n=65) yerleşmiş oldukları anlaşılmaktadır.

Şekil 3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

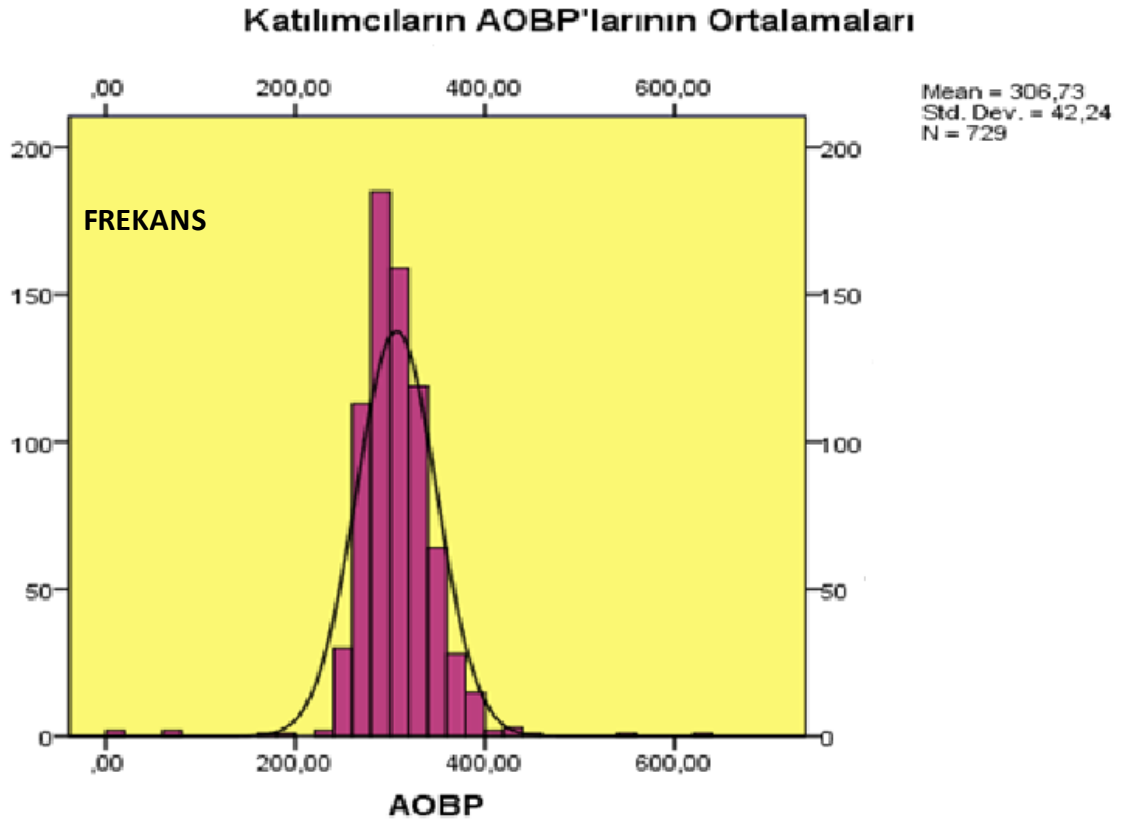
Özel yetenek sınavlarına katılan katılımcıların %80,66'sı erkek katılımcı iken (n=588); %19,34'ü (n=141) kadın katılımcılardan oluşmaktadır.

Şekil 4. Katılımcıların Ortalama YGS Puanlarının Dağılımı

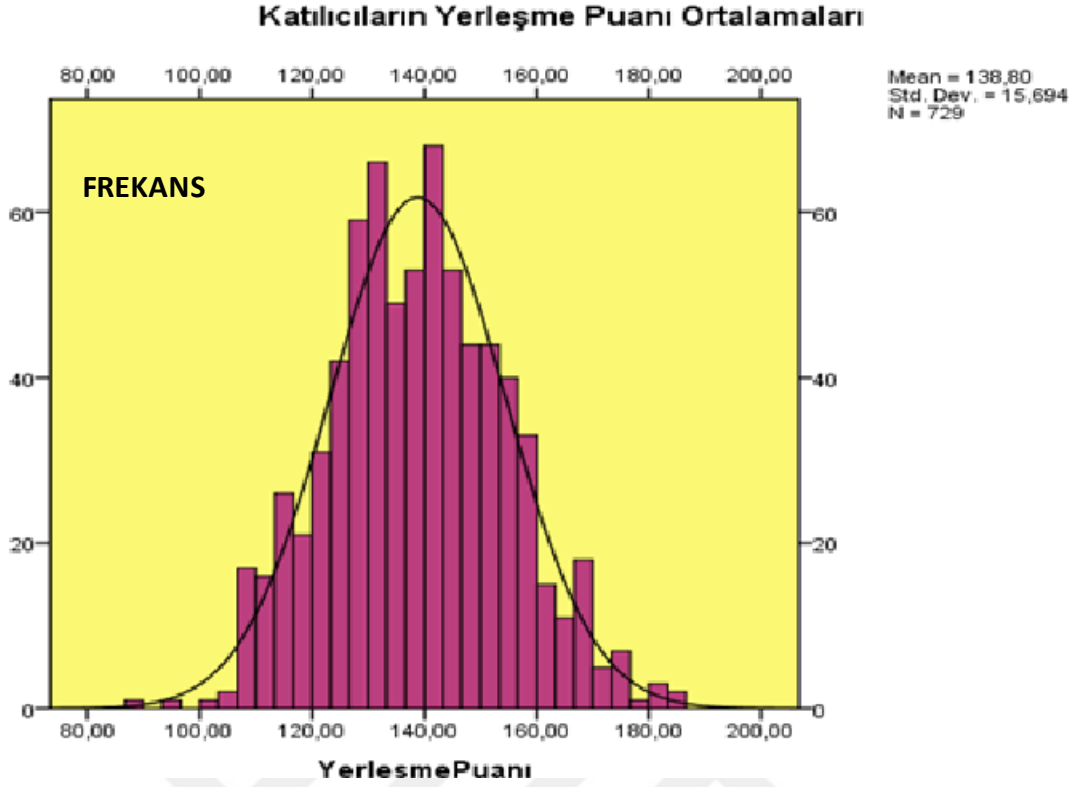
Bartın Üniversitesi Özel Yetenek Sınavlarına katılan katılımcıların YGS puanlarının dağılımları şekil 4'de gösterilmektedir. Katılımcıların YGS puanların ortalamaları 214,81 $\pm$ 36,851'dir. Katılımcıların YGS puanları daha çok 200 ile 250 puan arasında dağıldığı görülmektedir.

Şekil 5. Katılımcıların AOBP' ların Ortalama Dağılımları

Bartın Üniversitesi Özel Yetenek Sınavlarına katılan katılımcıların AOBP puanlarının dağılımları şekil 5'de gösterilmektedir. Katılımcıların AOBP puanların ortalamaları 306,73+/- 42,24'dir. Katılımcıların AOBP puanları daha çok 200 ile 400 puan arasında dağıldığı görülmektedir.

Şekil 6. Katılımcıların Yerleşme Puanlarının Ortalama Dağılımları

Bartın Üniversitesi Özel Yetenek Sınavlarına katılan katılımcıların yerleşme puanlarının dağılımları şekil 6’de gösterilmektedir. Katılımcıların yerleşme puanlarının ortalamaları $138,80 \pm 15,694$ ’dir. Katılımcıların yerleşme puanları daha çok 120 ile 160 puan arasında dağıldığı görülmektedir. Katılımcılar tercih ettikleri bölümlere tercihleri doğrultusunda ve okulun kontenjanları doğrultusunda yerleştirilmiştir. Yerleştirme puanları hesaplanan her katılımcı bir bölüme yerleştirilememiş kontenjanlar doğrultusunda yerleştirmeler gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4. Yerleştirme Puanlarına İlişkin Standart Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

				t	Sig.	Zero-order	İkili r	Kısmi R
	B	Std. Error	Beta					
(Constant)	26,253	2,140		12,269	,000			
YGS	,193	,005	,454	35,265	,000	,475	,795	,437
AOBP	,077	,005	,207	16,622	,000	,220	,526	,206
Millilik	-,114	,261	-,006	-,437	,662	-,144	-,016	-,005
Geçen Sene	-12,021	,691	-,218	-17,400	,000	-,227	-,544	-,215
KoordinasyonP	,339	,007	,625	50,003	,000	,650	,881	,619
Branş Puanı	,543	,015	,439	35,359	,000	,391	,796	,438

a. Bağımlı değişken: Yerleşme Puanı

b. $p < 0,05$

YGS, AOBP, Millilik durumu, geçen sene bir yüksek öğretim kurumuna yerleşip yerleşmediği, koordinasyon puanı, branş puanlarına göre yerleştirme puanlarının yordanmasına ilişkin regresyon analizi sonuçları tablo 4’de verilmiştir.

Yordayıcı değişkenlerle bağımlı değişken arasındaki ikili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde YGS ile başarı puanları arasında pozitif ve yüksek düzeyde bir ilişkinin ($r=795$) olduğu, ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde iki değişken arasında arasındaki korelasyonun $r=437$ olarak hesaplandığı görülmektedir. Bir diğer yüksek ilişki ise Koordinasyon puanları ve başarı puanları arasındaki ilişkidir ($r=881$); diğer değişkenler kontrol edildiğinde de iki değişken arasındaki korelasyonun yüksek ve anlamlı olduğu anlaşılmaktadır ($r=619$).

YGS, AOBP, Millilik durumu, geçen sene bir yüksek öğretim kurumuna yerleşip yerleşmediği, koordinasyon puanı, branş puanlarını birlikte, yerleştirme puanları ile yüksek düzeyde ve anlamlı bir ilişki vermektedir, $R=0,943$ $R^2=0,889$, $p < 0,01$. Adı geçen 6 değişken birlikte, yerleştirme puanlarının toplam varyansının yaklaşık %89’unu açıklamaktadır.

Standardize edilmiş regresyon katsayısına göre (β), yordayıcı değişkenlerin yerleştirme puanları üzerindeki görece önem sırası; Koordinasyon Puanı, YGS Puanı, Branş Puanı, Geçen Sene Yerleşip Yerleşmedikleri, AOBP şeklindedir. T testi sonuçları

incelendiğinde sadece millilik durumunun yerleştirme puanları üzerinde etki yaratmadığı diğer 5 değişkenin yerleştirme puanları üzerinde etki yarattığı anlaşılmaktadır.

Yapılan analizler sonucunda Bartın Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel yetenek sınavlarının yerleştirme puanları incelenmiş ve 1. Alt problemin yanıtı bulunmuştur. Bu doğrultuda Bartın Üniversitesi BESYO bölümü öğrenci alım kriterlerinde kullanılan özel yetenek ile sportif beceri alanlarında uygulanan yöntemlerin ve AOBP, YGS puanının öğrenci yerleştirme puanları üzerinde etkisi vardır.

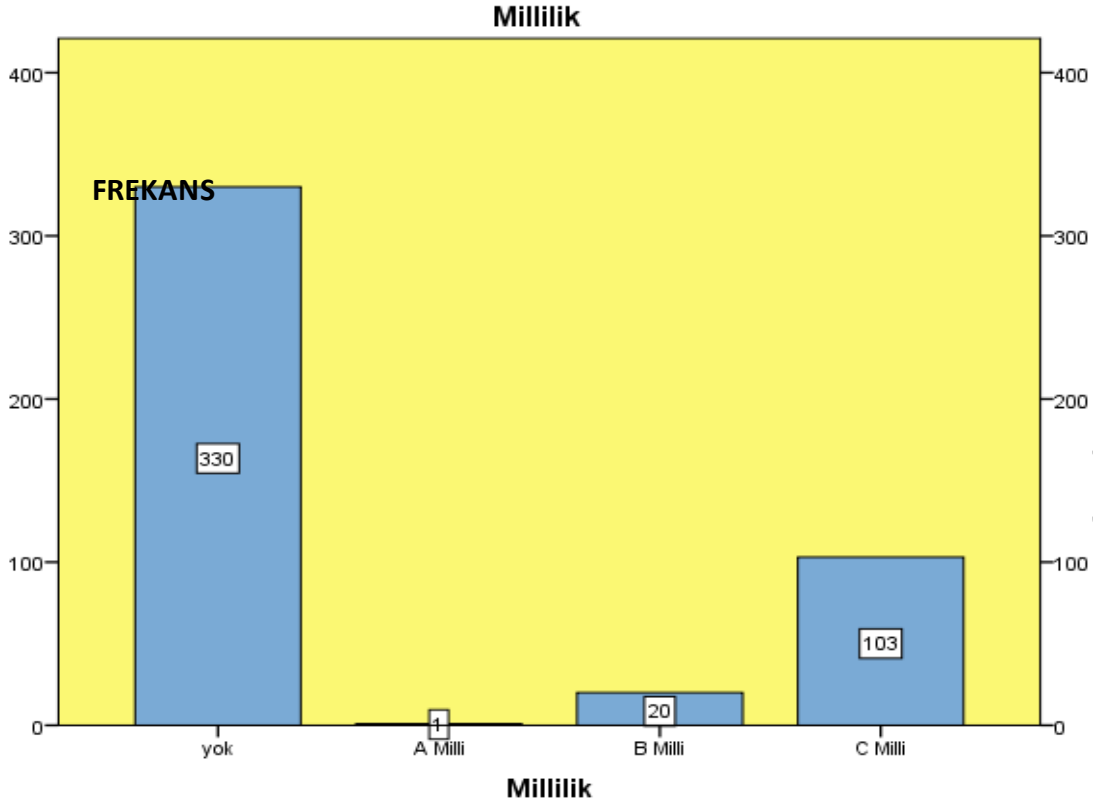
Hipotez 1 reddedilmiştir.

Bartın Üniversitesi BESYO'ya yerleşebilmek için en önemli kriterin Koordinasyon Puanı olduğu ve koordinasyon puanını YGS puanı takip etmektedir. YGS puanı ile Branş Puanları arasında çok ciddi bir fark ortaya çıkmamıştır. Bartın BESYO'yu kazanabilmek YGS puanının çok yüksek olmasına değil daha çok Koordinasyon Parkurundan alınmış olan puanın önem arz ettiği anlaşılmaktadır. Başka bir ifade ile YGS puanları benzer olan katılımcıların Koordinasyon Puanı yüksek olması onlara yerleştirme puanlarında ciddi bir fark yaratmıştır.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

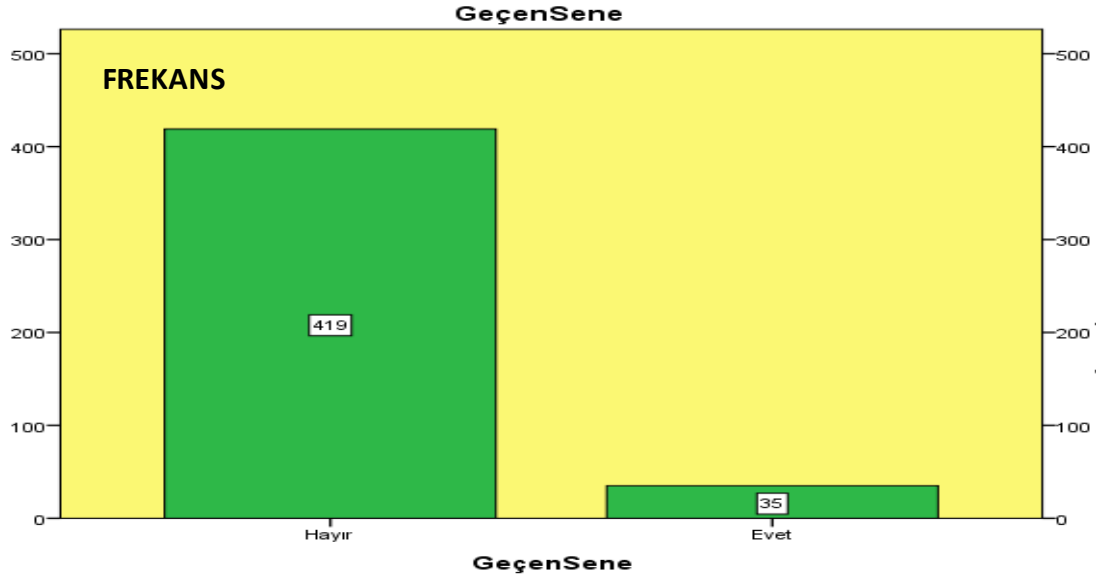
Alt Problem 2: Düzce Üniversitesi SBF bölümü öğrenci alım kriterlerinde kullanılan özel yetenek ile sportif beceri alanlarında uygulanan yöntemlerin ve AOBP, YGS puanının öğrenci yerleştirme puanları üzerinde etkisi var mıdır ?

Düzce Üniversitesi 2014 Özel Yetenek Sınavları sonucunda Yerleştirme Puanı Hesaplanan Öğrencilerin Demografik dağılımları aşağıdaki gibidir;

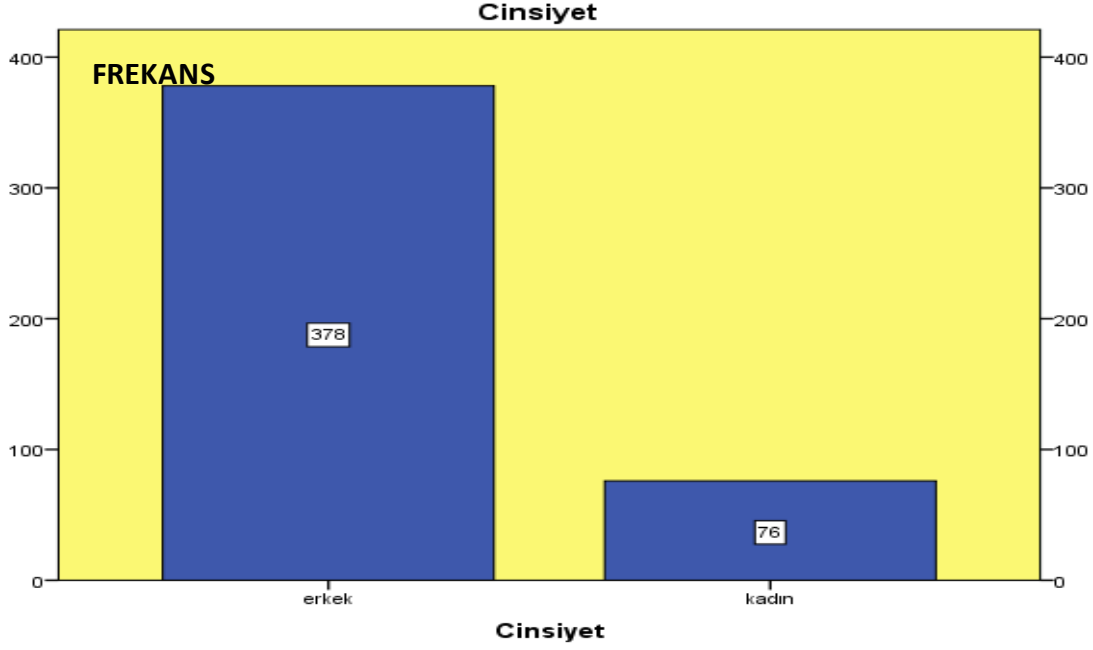
Şekil 7. Katılımcıların Millilik Durumları

Yapılan analizler sonucunda Bartın Üniversitesi Özel Yetenek sınavlarına başvurarak yerleştirme puanları hesaplanan toplam 454 kişinin %72,7'sinin (n=330) milli derecesi yokken; %22,7'sinin ise C düzeyinde milli oldukları anlaşılmaktadır (n=103).

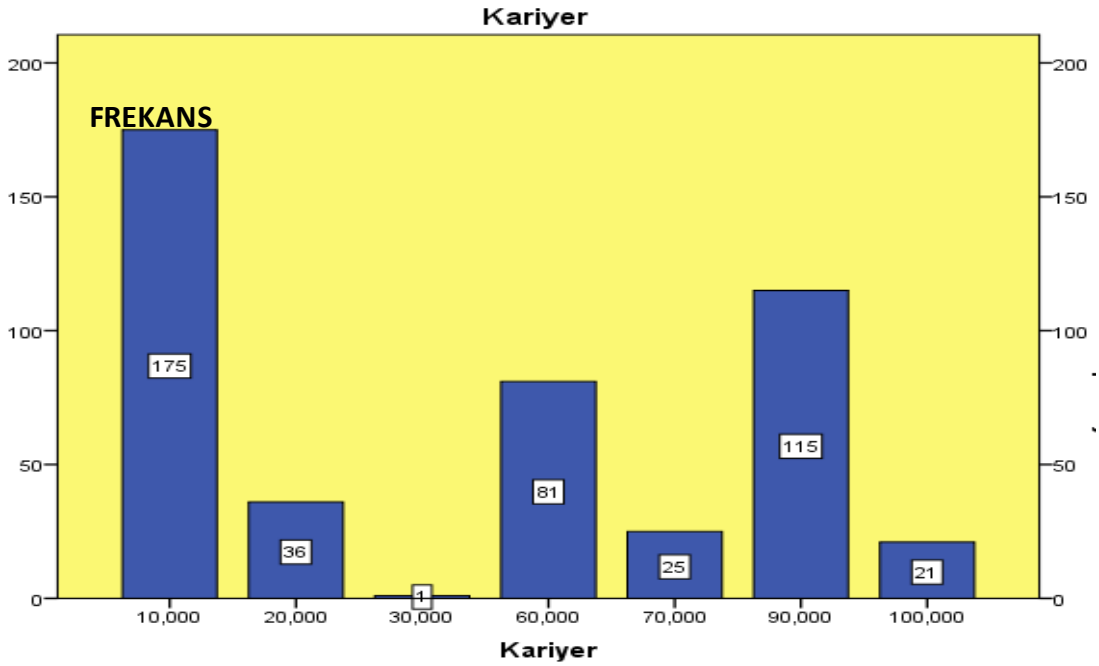
Şekil 8. Katılımcıların Geçen Sene(Sınavın yapıldığı 2014 yılı öncesi) Yükseköğretim Kurumuna Yerleşip Yerleşmedikleri (2013 Yılı)

Katılımcıların Geçen Sene Yükseköğretim Kurumuna Yerleşip Yerleşmediklerine ilişkin istatistiksel analizler sonucunda; katılımcıların %92,30'i (n=419) yerleşmemişken; %7,7'si (n=35) yerleşmiş oldukları anlaşılmaktadır.

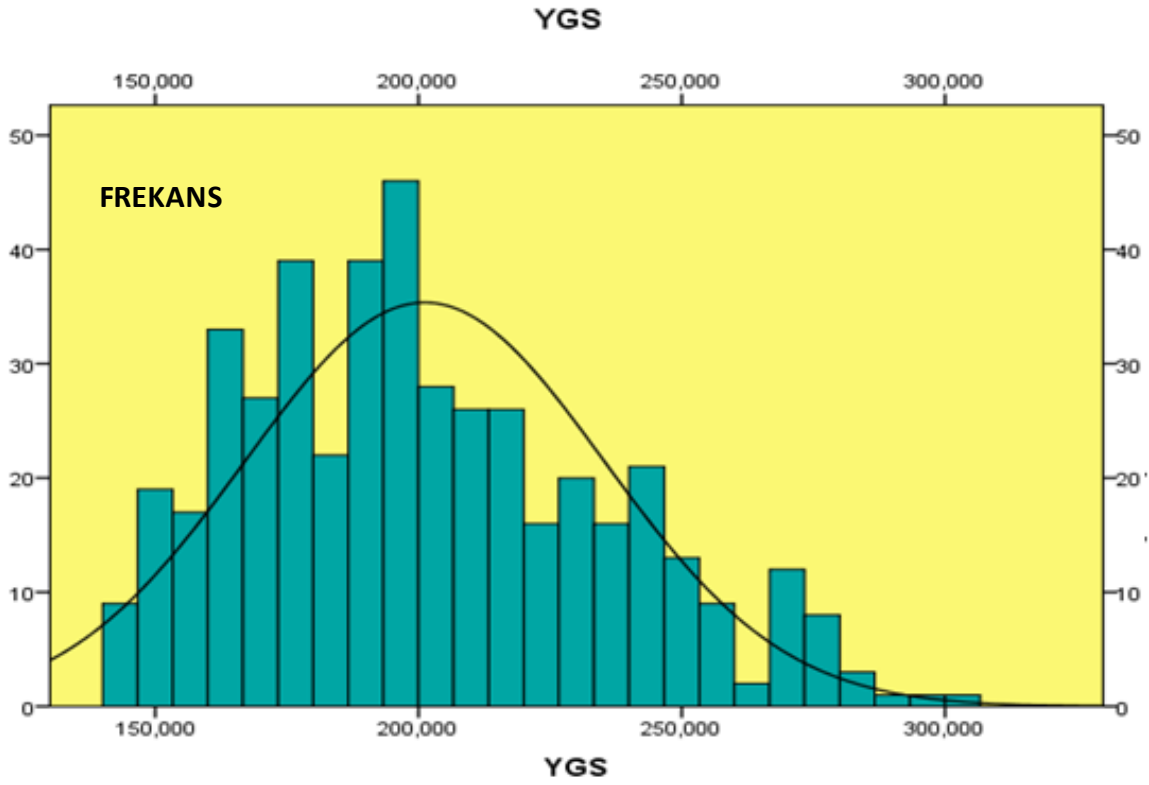
Şekil 9. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Özel yetenek sınavlarına katılan katılımcıların %83,3'u erkek katılımcı iken (n=378); %16,7'i (n=76) kadın katılımcılardan oluşmaktadır.

Şekil 10. Katılımcıların Kariyerlerine Göre Aldıkları Puanları

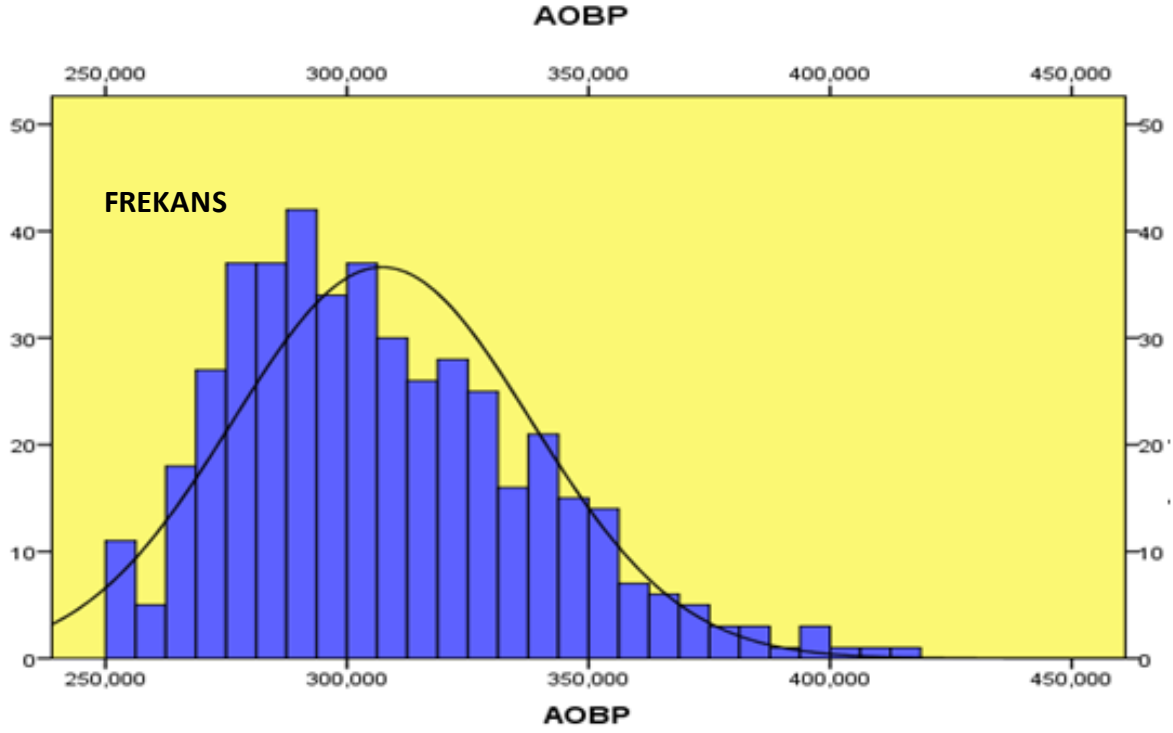
Özel yetenek sınavına katılan katılımcıların %38,5 (n=175)'i 10 puan alabilirken %4,6'sı 100 puan (n=21) almışlardır.

Şekil 11. Katılımcıların YGS Puanı Dağılımları

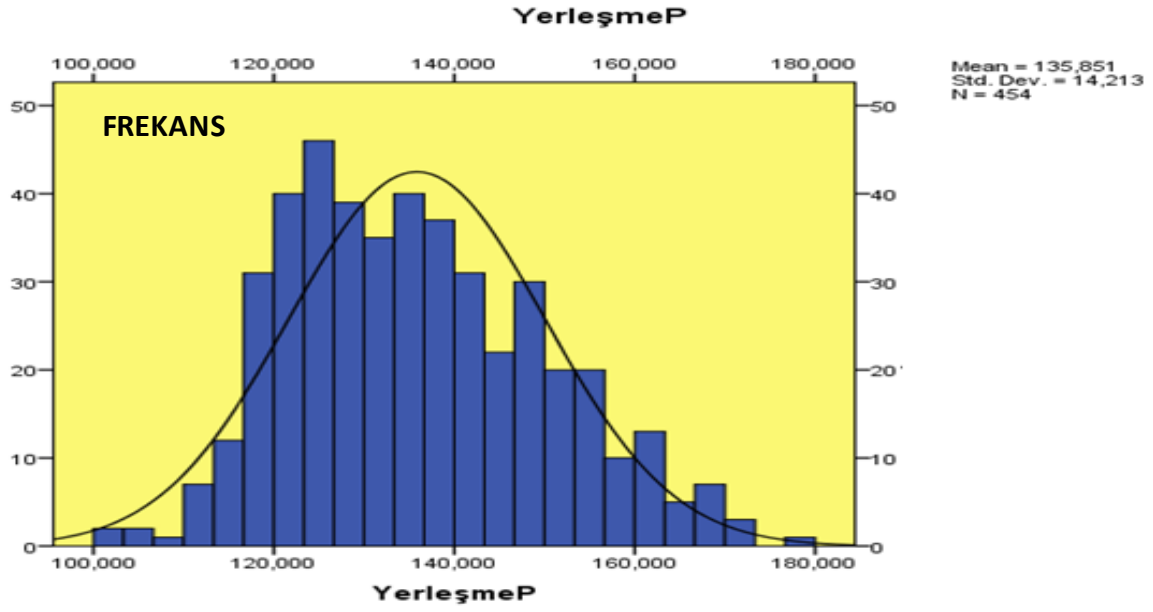
Düzce Üniversitesi Özel Yetenek Sınavlarına katılan katılımcıların YGS puanlarının dağılımları şekil 11’de gösterilmektedir. Katılımcıların YGS puanların ortalamaları 201,15+/- 34,143’dir. Katılımcıların YGS puanları daha çok 150 ile 200 puan arasında dağıldığı görülmektedir.

Şekil 12. AOBP Puanlarının Ortalama Dağılımları

Düzce Üniversitesi Özel Yetenek Sınavlarına katılan katılımcıların AOBP puanlarının dağılımları şekil 12’de gösterilmektedir. Katılımcıların AOBP puanların ortalamaları $307,23 \pm 30,905$ ’dir. Katılımcıların AOBP puanları daha çok 250 ile 300 puan arasında dağıldığı görülmektedir.

Şekil 13. Katılımcıların Yerleştirme Puanlarının Ortalaması

Düzce Üniversitesi Özel Yetenek Sınavlarına katılan katılımcıların Yerleştirme Puanlarının dağılımları şekil 13’de gösterilmektedir. Katılımcıların yerleştirme puanlarının ortalamaları 135,85+/-14,213’dir. Katılımcıların yerleştirme puanları daha çok 120 ile 140 puan arasında dağıldığı görülmektedir.

Tablo 5. Yerleştirme Puanlarına İlişkin Standart Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Yerleştirme Puanına İlişkin Standart Çoklu Regresyon Analizi^a

Model				T	Sig.			
	B	Std. Error	Beta			Zero-order	İkili r	Kısmi R
(Constant)	50,068	2,410		20,776	,000			
Kariyer	,474	,009	1,177	54,995	,000	,260	,933	,765
Koordinasyon	,032	,007	,080	4,882	,000	-,008	,225	,068
Geçen Sene	-17,141	,752	-,322	-22,785	,000	-,256	-,733	-,317
Millilik	-11,346	,262	,219	-43,288	,000	-,267	-,899	-,602
AOBP	,104	,007	,226	15,904	,000	,296	,601	,221
YGS	,203	,007	,487	30,671	,000	,383	,823	,426

a. Bağımlı değişken: Yerleşme Puanı

b: p<0,05

YGS, AOBP, Millilik durumu, geçen sene bir yüksek öğretim kurumuna yerleşip yerleşmediği, koordinasyon puanı, kariyer puanlarına göre yerleştirme puanlarının yordanmasına ilişkin regresyon analizi sonuçları tablo 5’de verilmiştir.

Yordayıcı değişkenlerle bağımlı değişken arasındaki ikili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde YGS ile başarı puanları arasında pozitif ve yüksek düzeyde bir ilişkinin ($r=0,823$) olduğu, ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde iki değişken arasında arasındaki korelasyonun $r=0,426$ olarak hesaplandığı görülmektedir. En yüksek ilişki ise Kariyer puanları ve başarı puanları arasındaki ilişkidir ($r=0,933$); diğer değişkenler kontrol edildiğinde de iki değişken arasındaki korelasyonun yüksek ve anlamlı olduğu anlaşılmaktadır ($r=0,765$).

YGS, AOBP, Millilik durumu, geçen sene bir yüksek öğretim kurumuna yerleşip yerleşmediği, koordinasyon puanı, kariyer puanı birlikte, yerleştirme puanları ile yüksek düzeyde ve anlamlı bir ilişki vermektedir, $R=0,956$ $R^2=0,914$, $p<0,01$. Adı geçen 6 değişken birlikte, yerleştirme puanlarının toplam varyansının yaklaşık %91’inin açıklamaktadır.

Standardize edilmiş regresyon katsayısına göre (β), yordayıcı değişkenlerin yerleştirme puanları üzerindeki görece önem sırası; Kariyer Puanı, , YGS Puanı, Branş Puanı, Geçen Sene Yerleşip Yerleşmedikleri, Millilik Düzeyi, AOBP şeklindedir. T testi sonuçları incelendiğinde koordinasyon puanlarının yerleştirme puanları üzerinde etkili olduğunu ancak diğer değişkenler kadar büyük bir etki yaratmadığı anlaşılmaktadır.

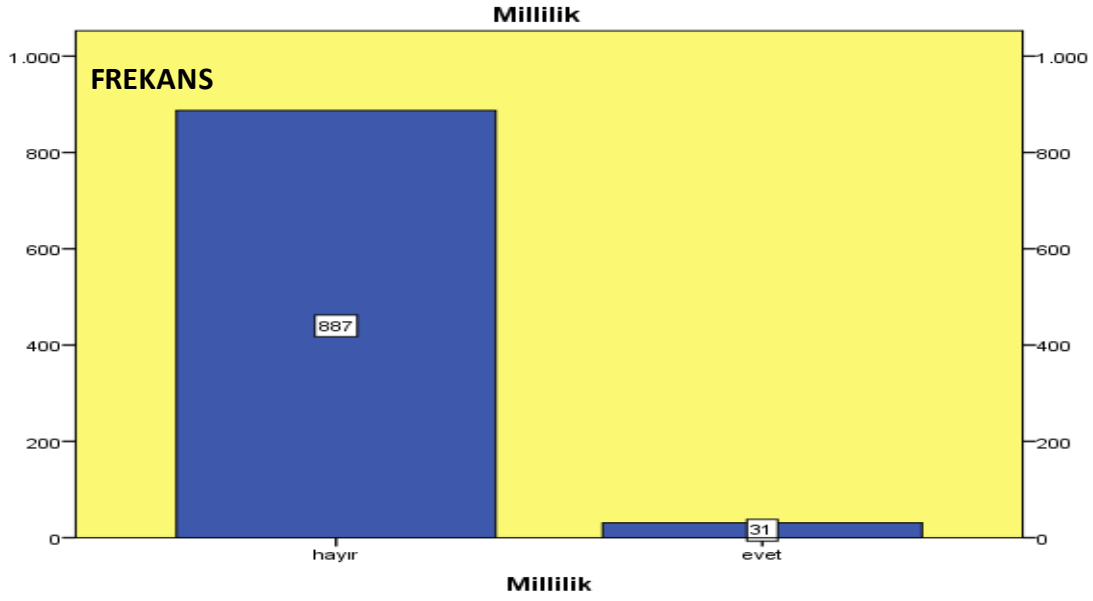
Yapılan analizler sonucunda Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Özel yetenek sınavlarının yerleştirme puanları incelenmiş ve 2. Alt problemin yanıtı bulunmuştur. Bu doğrultuda Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi bölümü öğrenci alım kriterlerinde kullanılan özel yetenek ile sportif beceri alanlarında uygulanan yöntemlerin ve AOBP, YGS puanının öğrenci yerleştirme puanları üzerinde etkisi vardır.

Hipotez 2 reddedilmiştir.

Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri’ne yerleşebilmek için en önemli kriterin Kariyer Puanı olduğu ve kariyer puanını YGS puanı takip etmektedir. YGS puanı ile Kariyer Puanları arasında çok ciddi bir fark bulunmuştur. Düzce Spor Bilimleri Fakültesini kazanabilmek YGS puanının çok yüksek olmasına değil daha çok Kariyer Puanının Etkisi önem arz ettiği anlaşılmaktadır. Başka bir ifade ile YGS puanları benzer olan katılımcıların Kariyer Puanının yüksek olması onlara yerleştirme puanlarında ciddi bir fark yaratmıştır.

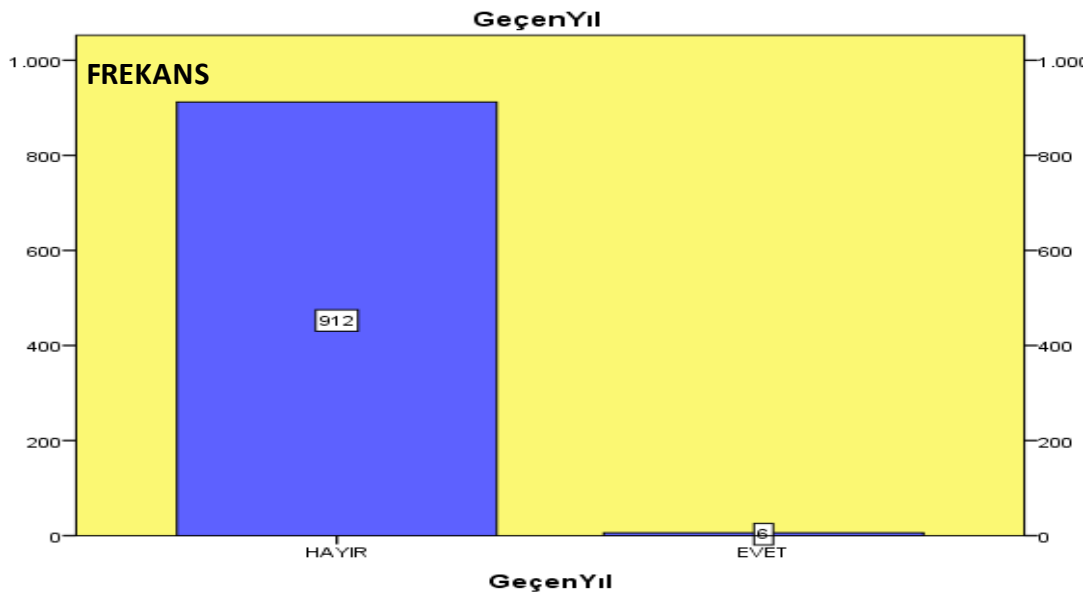
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Alt Problem 3: Celal Bayar Üniversitesi BESYO bölümü öğrenci alım kriterlerinde kullanılan özel yetenek ile sportif beceri alanlarında uygulanan yöntemlerin ve AOBP, YGS puanının öğrenci yerleştirme puanları üzerinde etkisi var mıdır ?

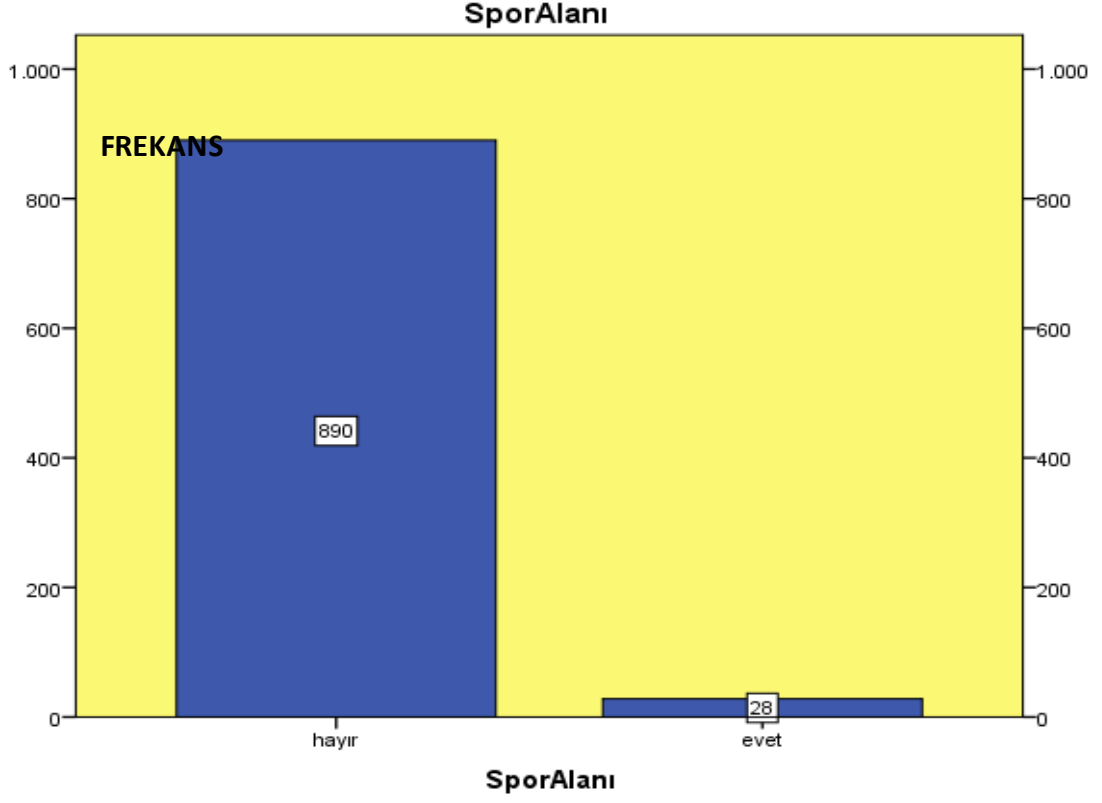
Şekil 14. Katılımcıların Millilik Dağılımları

Yapılan analizler sonucunda Celal Bayar Üniversitesi Özel Yetenek sınavlarına başvurarak yerleştirme puanları hesaplanan toplam 918 kişinin %96,6'sinin (n=887) milli derecesi yokken; %3,4'ünün millilik derecesi yoktur.(n=31).

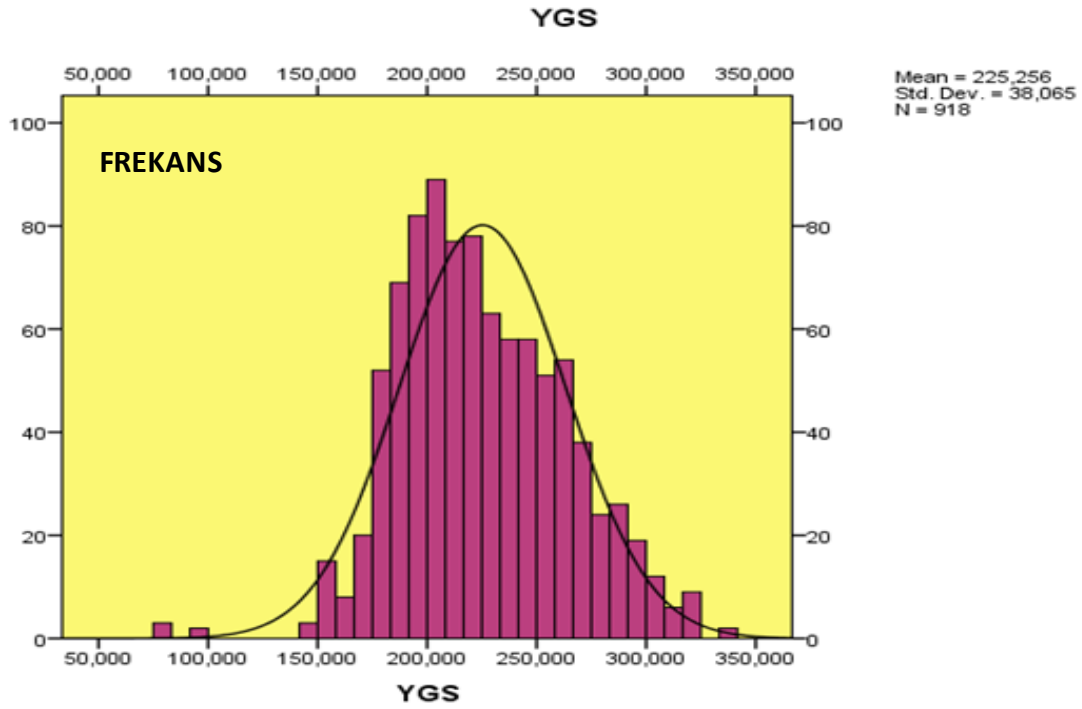
Şekil 15. Geçen Yıl Yerleşip Yerleşmediği

Katılımcıların Geçen Sene Yükseköğretim Kurumuna Yerleşip Yerleşmediklerine ilişkin istatistiksel analizler sonucunda; katılımcıların %99,30'i (n=912) yerleşmemişken; %0,7'si (n=6) yerleşmiş oldukları anlaşılmaktadır.

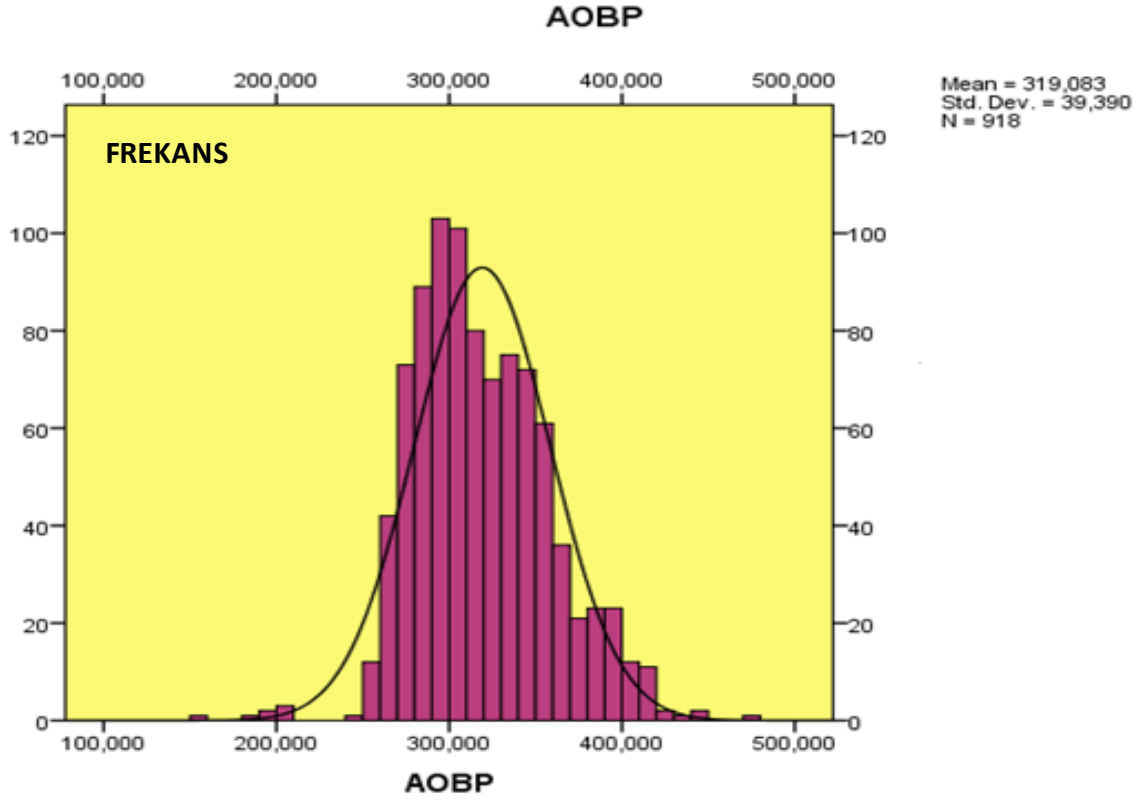
Şekil 16. Alan içi alan dışı olup olmadığı

Katılımcıların Mezun oldukları alanların spor alanı olup olmadıklarına yönelik olarak yapılmış olan ilişkin istatistiksel analizler sonucunda; katılımcıların %96,90'ı (n=890) spor alanı içinde değilken; %3,1'i (n=28) spor alanından mezun olmuşlardır.

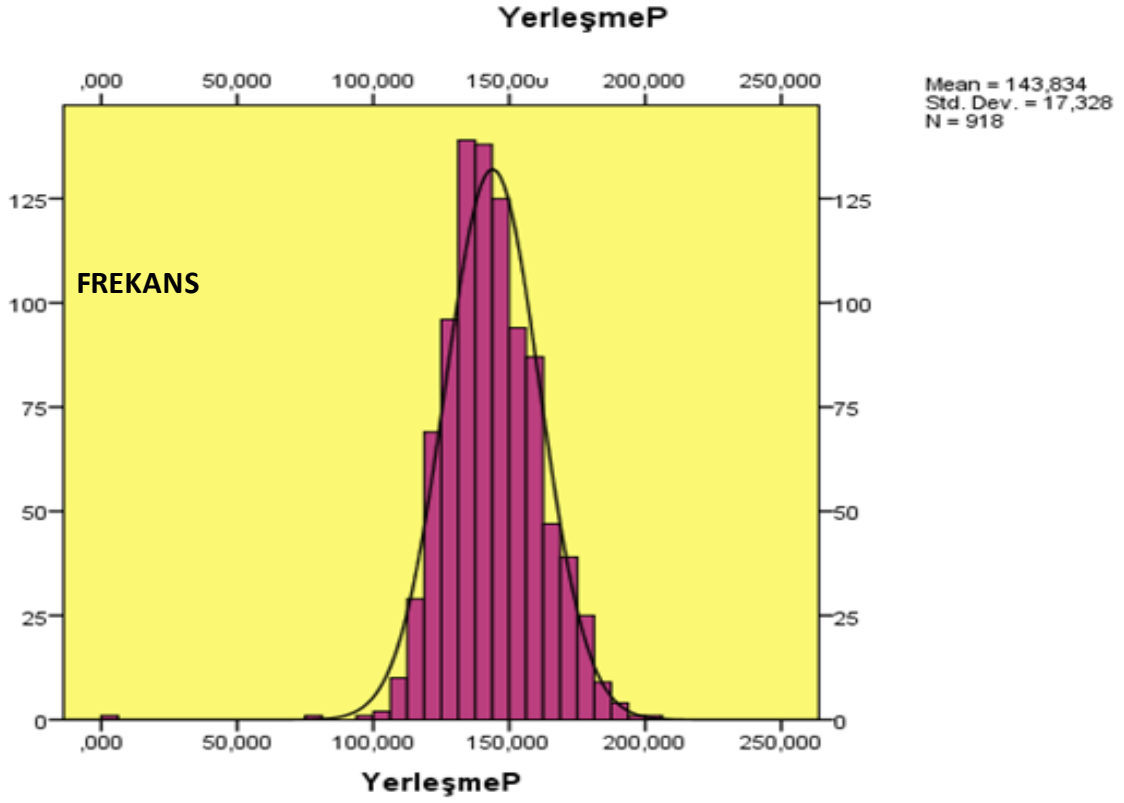
Şekil 17. YGS Puanlarının Ortalama Dağılımları

Celal Bayar Üniversitesi Özel Yetenek Sınavlarına katılan katılımcıların YGS puanlarının dağılımları şekil 17’de gösterilmektedir. Katılımcıların YGS puanların ortalamaları $225,25 \pm 38,065$ ’dir. Katılımcıların YGS puanları daha çok 200 ile 250 puan arasında dağıldığı görülmektedir.

Şekil 18. AOBP Puanlarının Ortalama Dağılımları

Celal Bayar Üniversitesi Özel Yetenek Sınavlarına katılan katılımcıların AOBP puanlarının dağılımları şekil 19’de gösterilmektedir. Katılımcıların AOBP puanların ortalamaları $319,083 \pm 39,39$ ’dir. Katılımcıların AOBP puanları daha çok 300 ile 350 puan arasında dağıldığı görülmektedir.

Şekil 19. Yerleşme Puanlarının Ortalama Dağılımları

Celal Bayar Üniversitesi Özel Yetenek Sınavlarına katılan katılımcıların Yerleştirme Puanlarının dağılımları şekil 19’de gösterilmektedir. Katılımcıların yerleştirme puanlarının ortalamaları $143,834 \pm 17,328$ ’dir. Katılımcıların yerleştirme puanları daha çok 120 ile 150 puan arasında dağıldığı görülmektedir.

Tablo 6. Yerleştirme Puanlarına İlişkin Standart Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Yerleştirme Puanlarına İlişkin Standart Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları^a

Model				t	Sig.			
	B	Std. Error	Beta			Zero-order	İkili r	Kısmi R
(Constant)	15,359	3,638		4,222	,000			
YGS	,172	,009	,377	18,705	,000	,388	,527	,369
AOBP	,138	,009	,314	15,650	,000	,420	,460	,309
Millilik	-9,492	1,922	-,099	-4,938	,000	-,229	-,161	-,097
Geçen Yıl	-16,496	4,259	-,077	-3,873	,000	-,013	-,127	-,076
Spor Alanı	1,622	2,007	,016	,808	,419	-,069	,027	,016
Branş Puanı	,776	,027	,577	28,608	,000	,597	,688	,564

a. Bağımlı değişken: Yerleşme Puanı $p < 0,05$

YGS, AOBP, Millilik durumu, geçen sene bir yüksek öğretim kurumuna yerleşip yerleşmediği, spor alanı, branş puanlarına göre yerleştirme puanlarının yordanmasına ilişkin regresyon analizi sonuçları tablo 6'de verilmiştir.

Yordayıcı değişkenlerle bağımlı değişken arasındaki ikili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde YGS ile başarı puanları arasında pozitif ve yüksek düzeyde bir ilişkinin ($r=527$) olduğu, ancak diğer değişkenler kontrol edildiğinde iki değişken arasındaki korelasyonun $r=369$ olarak hesaplandığı görülmektedir. En yüksek ilişki ise branş puanları ve başarı puanları arasındaki ilişkidir ($r=688$); diğer değişkenler kontrol edildiğinde de iki değişken arasındaki korelasyonun yüksek ve anlamlı olduğu anlaşılmaktadır ($r=564$).

YGS, AOBP, Millilik durumu, geçen sene bir yüksek öğretim kurumuna yerleşip yerleşmediği, spor alanı, branş puanı birlikte, yerleştirme puanları ile yüksek düzeyde ve anlamlı bir ilişki vermektedir, $R=0,803$ $R^2=0,645$, $p < 0,01$. Adı geçen 6 değişken birlikte, yerleştirme puanlarının toplam varyansının yaklaşık %64'ünü açıklamaktadır.

Standardize edilmiş regresyon katsayısına göre (β), yordayıcı değişkenlerin yerleştirme puanları üzerindeki görece önem sırası; branş puanı, YGS Puanı, AOBP, Millilik, Geçen Yıl Yerleşip Yerleşmedikleri şeklindedir. T testi sonuçları incelendiğinde spor alanlarının yerleştirme puanları üzerinde etkili olmadığı anlaşılmaktadır.

Yapılan analizler sonucunda Celal Bayar Üniversitesi BESYO Özel yetenek sınavlarının yerleştirme puanları incelenmiş ve 3. Alt problemin yanıtı bulunmuştur. Bu doğrultuda Celal Bayar Üniversitesi BESYO bölümü öğrenci alım kriterlerinde kullanılan

özel yetenek ile sportif beceri alanlarında uygulanan yöntemlerin ve AOBP, YGS puanının öğrenci yerleştirme puanları üzerinde etkisi vardır.

Hipotez 3 reddedilmiştir.

Celal Bayar Üniversitesi BESYO'ya yerleşebilmek için en önemli kriterin Branş Puanı olduğu ve Branş puanını YGS puanı takip etmektedir. YGS puanı ile Branş Puanları arasında çok ciddi bir fark bulunmamaktadır. Celal Bayar Üniversitesi BESYO'yu kazanabilmek YGS puanının çok yüksek olmasına değil daha çok Branş Puanının Etkisi önem arz ettiği anlaşılmaktadır. Başka bir ifade ile YGS puanları benzer olan katılımcıların Branş puanlarının yüksek olması onlara yerleştirme puanlarında ciddi bir fark yaratmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmanın amacı Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının özel yetenek sınavları arasındaki farkları tespit ederek, spor eğitimi veren üniversitelere alınan öğrencilerin bu okullara girerken hangi puan ve katsayıların daha önemli olduğunu belirlemek; hangi okulda hangi puan türünün daha önemli olduğunu anlamaya çalışmaktır. Bu amaçla spor eğitimi veren 3 yüksek öğretim kurumu incelenmiştir.

Yapılan analizler sonucunda 3 farklı okulda yerleştirme sırasını etkileyen 3 farklı sonuç ortaya çıkmıştır. Bartın üniversitesinde yerleştirme puanını en fazla koordinasyon parkurundan alınan puan etkilerken, Düzce üniversitesinde kariyer puanı, Celal Bayar Üniversitesinde ise Baraj puanı kullanıldığından Branş puanları ilk aşamada etkili olmaktadır. Ancak ortak olarak görebileceğimiz ve mutlaka altını çizmemiz gereken en önemli sonuç ise Baraj Puanı uygulandığında üniversiteler de ikincil öncelikli olarak ortaya çıkan YGS olmuştur. . YGS puanları eşit olan adaylar arasında Özel Yetenek Sınav Puanı yüksek adayların daha ön plana çıktığı görülmektedir.

Ülkemizdeki yüksek öğretim kurumlarının özel yetenek sınavı ile alan bölümlerin dışındaki diğer tüm bölümler YGS ve LYS puanları ile öğrenci kabul etmektedirler. AOBP puanlarının bizim çalışmamızda da görüldüğü üzere yerleştirme puanları üzerinde çok fazla etkisinin olmadığı anlaşılmaktadır, bir etkiden bahsedebiliriz ancak bu etki YGS puanının etkisi kadar değildir.

Bu çalışma içerisinde sadece 3 farklı yükseköğretim kurumu incelenmiş ve aralarındaki farklar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ülkemizde spor eğitimi veren bir çok okul bulunmakta ve her biri farklı uygulamalarla öğrenci kabul etmektedir. Gelişen spor endüstrisi içerisinde Beden Eğitimi mezunu olmak ülkemizde ki bir çok bölümden çok daha fazla gözde bir konuma dönüşmektedir. Sporun her alanında iş bulma fırsatı yakalayan BESYO ve SBF mezunları diğer bölüm mezunlarına göre çok daha geniş istihdam alanı ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Özel kurslar, bireysel antrenörlükler, spor eğitmenlikleri, menajerlikler, spor tesisi işletmeciliği, beden eğitimi öğretmenliği gibi çok geniş bir yelpazede iş bulma fırsatı yakalamaktadırlar. Bu yüzden BESYO ve SBF okumak öğrenciler için özellikle son yıllarda a ayrıcalıklı bir konum haline gelmiştir. Özellikle YGS puanı düşük olan ve herhangi bir

yükseköğretim kurumuna yerleşemeyeceğini düşünen öğrenciler BESYO ve SBF'leri denemektedir.

Bu çalışma bize BESYO ve SBF'lere yerleşmenin farklı değişkenlerden etkilendiğini göstermektedir. Bir okulda koordinasyon daha önemli iken, bir diğerinde branş sınavından alınan puan, bir diğerinde ise sportif kariyer ön plana çıkmaktadır. Bu çalışma doğrultusunda kendi becerisini ve yeteneğini bilen öğrenciler hangi okullarda daha fazla şanslarının olacağını kestirebileceklerdir. Koordinasyonuna güvenen bireyler birtın üniversitesine sportif kariyerine güvenen bireyler ise Düzce üniversitesini tercih etmede daha yatkın olabileceklerdir. Türkiye'de bir çok bölgeye yayılmış çok sayıda BESYO ve SBF bulunmaktadır; bu yükseköğretim kurumlarına yerleşmek isteyen öğrenciler kendi becerilerine göre okulları takip edip bulmalı, eğitimciler onları doğru okula yönlendirmelidir. Örneğin Karadeniz Teknik Üniversitesi sadece YGS puanıyla öğrenci kabul ederken; Dumlupınar Üniversitesinin ilk aşamasında YGS puanının hiçbir etkisi yoktur.

Bu çalışma bize spor eğitimi veren okulların genel profilleri hakkında da bilgiler vermiştir. Celal Bayar Üniversitesi'ne yerleşen öğrencilerin YGS puanları diğer öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır. Bunun temel sebebi Celal Bayar Üniversitesinin İzmir'e yakın ve spor eğitimi anlamında çok köklü bir üniversite olmasından kaynaklanıyor olabilir. Diğer üniversitelere göre spor eğitimi anlamında çok daha eski bir üniversitedir. Ayrıca bu başvuru sayıları incelendiğinde de en fazla başvurunun Celal Bayar Üniversitesine yapıldığı anlaşılmaktadır.

Özel Yetenek sınavları öğrencilerin sadece sportif becerilerini ve akademik başarılarını ölçmektedir, aynı zamanda öğrencilerin bir jüri önünde nasıl hareket edeceğini, öğretmen olmaya yetecek yetide olup olmadığını da ölçmektedir bu sebeptir ki araştırmacılar özel yetenek sınavlarına giren katılımcıların başka özelliklerini de araştırmışlardır. Çağlayan ve ark. (2010) özel yetenek sınavına katılan katılımcıların stresle başa çıkma stilleri araştırılmış ve araştırma sonucunda; sınava katılan adayların stresle başa çıkma ölçeği alt boyutları ve toplam puan ortalamalarının orta seviyenin üzerinde olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, adayların stres kaynaklarına karşı aktif bir şekilde mücadele ettiklerini ve stresli durumlar karşısında sosyal çevrelerinin desteğini yoğun bir şekilde almaya yönelik bir başa çıkma eğilimi gösterdiklerini; karşılaştıkları stres kaynaklarını zaman zamanda görmezden gelerek mücadele ettiklerini söylememiz mümkündür.

Spor eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının hemen hemen hepsinde yerleştirme puanlarının temelini oluşturan YGS puanıdır. Bu çalışmada incelenen 3 üniversitede de YGS puanları her üniversitenin kendine özgü şartlarından sonra ikinci önem sırasında yer almaktadır. Sadece bu 3 üniversite için değil bahsedilen literatür çalışmalarında da YGS puanlarının yerleştirme puanları üzerindeki etkisi göz ardı edilemeyecek derecede yüksek düzeydedir (Sevimli ve ark.,2010; Kizir ve ark., 2014; Yıldız ve Ark.,2015).

Arapgirlioglu ve Tankız (2013)'ün İnönü Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Programı Özel Yetenek Sınavına başvuran 387 aday üzerinde gerçekleştirilen çalışmada sınav da başarılı olan ve yerleştirilen öğrencilerin YGS puanlarının yüksek olduğu, YGS puanı düşük adayların ise sınavı kazanamadıkları ortaya çıkmıştır. Bununla beraber, alan içi katsayıların öğrencilerin yerleştirme sırasında avantajlı olduğu, özellikle alanlara değerlendirildiğinde güzel sanatlar lisesi mezunu adayların daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir. Yapılan bu çalışma sonucu ile Arapgirlioglu ve Tankız (2013)'ün yaptığı çalışma ile benzerlik göstermektedir. YGS puanı yüksek olan adaylar aynı performansını gösteren adaylara göre daha avantajlı bir yerleştirme puanına sahip olmaktadır.

Ece (2007)'nin yaptığı araştırmada, bilhassa eğitimin fakültelerinde müzik eğitimi veren anabilim dallarındaki özel yetenek sınavlarında uygulanan ve yerleştirmeye esas olan YGS, AOBP, ve yerleştirme puanlarını ve bu alanlara ait katsayıların o alandan ortaöğretimden mezun olup olmamaya göre etkilerini karşılaştırılmalı olarak incelenmiştir. Yapılan bu çalışmanın sonuçları ise bizim çalışmamız ise benzerlik göstermemektedir. Çünkü bulgular sonucunda alan içi ve alan dışı olmak BESYO ve SBF'lerine yerleştirme de çok büyük bir etki yaratmamıştır. Ancak tıpkı Ece (2007)'nin yaptığı çalışma da olduğu gibi alan dışından gelen öğrencilerin alan içi öğrencilerine göre daha yüksek YGS puanlarına sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Atar ve Yılmaz (2011)'in resim-iş bölümü öğrencileri üzerinde yapmış oldukları çalışmanın amacı ÖSYM'ce belirlenen ve özel yetenek sınavlarında okullarca uygulamasını istediği puan türlerinin öğrencilerin yerleştirilmesi üzerindeki etkisi incelenmiştir. Yapılan inceleme de , özel yetenek puanı ağırlığının ÖSYM kılavuzunda aksine %75'lik orana sahip olmadığı, %35'lik bir orana sahip olduğu görülmüştür. Yapılan bu çalışma sonucunda da YGS puanlarının Yerleştirme puanları üzerinde etkili olduğu; ancak asıl önemli olanın her üniversite için koordinasyon parkurundan, sportif performanstan ve sportif kariyerden elde etmiş oldukları başarılar olduğu anlaşılmaktadır.

Zırhloğlu ve Atlı (2011)'ın yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin YP ile Koordinasyon parkurundan aldıkları puanlar arasındaki korelasyon katsayısının YP ile ÖSS puanları arasındaki korelasyon katsayısından daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Başka bir ifade ile YP puanı üzerinde ÖSS puanının ve Koordinasyon parkurundan alınan puanlar karşılaştırıldığında Koordinasyon parkurundan alınan puanların daha anlamlı düzeyde etki ettiği söylenebilir, fakat ÖSS puanı da YP puanına etki yaratmaktadır. Yapılan bu çalışma sonuçları bizim çalışmamız ile de oldukça yakınlık göstermektedir. Ayrıca Zırhloğlu ve Atlı (2011) çalışmalarında AOBP ve YP'nin öğrencilerin okul içerisinde ki akademik başarılarına da yetki yarattığını belirtmişlerdir.

Ece (2011)'nin yaptığı çalışma da 2004-2010 yılları arasında üniversitelerin özel yetenek sınavlarında uygulanmakta olan özel yetenek sınav puanı ÖYSP, AOBP ve bu puanlara ait katsayıların YP üzerindeki yüzdelik ağırlıkları yüksek olduğu rapor edilmiştir. Yani yerleştirme puanları üzerinde YGS puanlarının etkisi daha azdır. Ancak; 2011 yılından sonra ÖSYM'nin alımlarda ki katsayıları değiştirmesinden sonra YGS puanının etkisi daha da artırılmıştır.

Çankaya ve ark (2007)'nin yapmış olduğu çalışma da ise BESYO'lara Öğrenci Seçme ve Sınav yöntemleri değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda bu sınavlara katılan öğrencilerin yalnızca ÖSS sınavı başarı puanına bakılarak alınmalarının hem erkeklerde hem de bayanlarda uygun görülmediği, bu düşüncenin de yıllarca emek verdikleri branş veya sportif becerilerin değerlendirilmesi düşüncesinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Üniversitelerin öğrenci alımlarında öğrencinin yetenek durumu ve ilgi alanları doğrultusunda yaptıkları tercihlere öncelik vererek girme hakkı tanınması ilkeleriyle benzerlik göstermektedir. Buradan da anlaşıldığı gibi hem öğrenciler hem de bu alandaki spor bilimciler Özel Yetenek Sınavlarının üzerinde YGS puanlarının etkisinin azaltılması gerektiğini düşünmektedirler.

Özel yetenek sınavlarında bireylerin sadece sportif becerileri ölçülmemektedir; çünkü aday sportif becerisini bir juri tarafından belirlenmiş parkur içerisinde o anda göstermek zorundadır. Bundan dolayı da yapılan çalışmalar da adayların çeşitli özellikleri de araştırılmıştır. Çağlayan ve ark. (2010) özel yetenek sınavına katılan katılımcıların stresle başa çıkma stilleri araştırılmış ve araştırma sonucunda; sınava katılan adayların stresle başa çıkma ölçeği alt boyutları ve toplam puan ortalamalarının orta seviyenin üzerinde olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre, adayların stres kaynaklarına karşı aktif bir şekilde mücadele

ettiklerini ve stresli durumlar karşısında sosyal çevrelerinin desteğini yoğun bir şekilde almaya yönelik bir başa çıkma eğilimi gösterdiklerini; karşılaştıkları stres kaynaklarını zaman zamanda görmezden gelerek mücadele ettiklerini söylememiz mümkündür. Kul ve ark. (2014) özel yetenek sınavlarını kazanan ve kazanmayan adayların çoklu zekalarını karşılaştırdıkları çalışmalarında ise 536 aday gönüllü olarak çalışma grubu oluşturmuşlardır. Araştırmanın sonucunda katılan adayların bedensel kinestetik alanlarında istatistiksel olarak yüksek düzeyde ortalamalar elde etmiş oldukları görülmüştür. Kazanan adayların hem Bedensel kinestetik alan hem de sosyal kişiler arası zeka alt boyutlarında kazanamayan adaya oranla daha yüksek ortalamalar elde ettikleri bulunmuştur. Fakat diğer çoklu zeka alanlarında ise anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Yıldız ve ark. (2015)'nin yapmış olduğu çalışmaya göre; hem erkeklerde hem de kadınlarda yerleştirme puanı üzerinde Özel Yetenek Sınav Puanı (ÖYSP)'nin Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı (YGS) puanından daha fazla etkili olduğu, erkeklerde ÖYSP tek başına Yerleştirme Puanı (YP) üzerinde etkinliği ile ön plana çıkarken, kadınlarda buna ek olarak ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (OBP)'nin de YP üzerinde önemli etkisi olduğu tespit edilmiştir. Yapılan bu araştırmanın sonuçları bizim çalışmamız ile birebir benzerlik göstermektedir.

YGS puanı öğrencilerin yerleştirme puanları üzerinde tabii ki büyük bir etkiye sahiptir ancak hem literatür incelendiğinde hem de çalışmamız içerisinde yer alan üç okul içinde özel yetenek sınavlarından aldıkları puanlar veya sportif geçmişleri öğrenciler için daha çok ön plana çıkmaktadır. YGS puanları eşit olan bireyler için koordinasyon ve sportif performans puanları ön plana çıkarken; sportif performans ve koordinasyon puanları eşit olan bireyler için YGS puanı ön plana çıkmaktadır. Bu ikisi arasında matematiksel bir denge söz konusudur ve bu denge her okul ve hatta her sınav için farklılık göstermektedir çünkü sınava başvuran adayların YGS standart sapmaları ve ağırlıklı ortaöğretim puanları yerleştirme puanları üzerinde etkili olmakta ve her sene başvuran adayların puanları arasında farklılıklar bulunmaktadır. ÖSYM'nin 2011 yılından sonra yaptığı düzenleme ile her ne kadar YGS puanlarının etkisi yerleştirme puanları üzerinde yüksek bir etkiye sahip olsa da aynı YGS puanına sahip bireylerin sportif performansları ön plana çıkmaktadır. Aynı sportif puana sahip adaylarda ise YGS puanı ön plana çıkmaktadır fakat çalışmamız sonucunda bu iki etki birbiri ile karşılaştırıldığında YGS'nin biraz daha az etkili olduğu anlaşılmaktadır. Fakat bu

sonuç bizim örneklem grubumuz ve sınav grubumuz için geçerli ve yapılan istatistikler kazanan öğrenciler üzerinden yapılmış olduğu için bu sonucu etkilemiş olması muhtemeldir.

Yapılan bazı çalışmalar sonucunda (Çankaya ve ark., 2007; Ece ve Sazak, 2006) YGS puanlarının özel yetenek sınavları içerisinde ki yeri özellikle 2011 yılından sonra oldukça arttırılmıştır. Özel Yetenek Sınavları ile öğrenci alan okullar ÖSYM'nin tüm okullara uygulamaları için verilen hesaplama içerisindeki ağırlıklarını bir kurul oluşturarak tekrar gözden geçirmeleri gerekmektedir. YGS puanların ağırlığı öğrencilerin sportif becerilere yönelmelerini engellemekte dolaylı yoldan da toplum spora karşı bakış açısını azaltmaktadır. Özellikle spor eğitimi veren Yüksek Öğretim Kurumlarında mutlaka ön planda olması gereken temeller sportif becerilerdir. Sportif becerilerin yanında öğrencilerin öğretmen veya spor eğitmeni olmaya yetisi olup olmadığına yönelik olarak da sözlü mülakatlar yapılmalıdır. Bu sözlü mülakatlar ile hem öğrencilerin öğretmen olma yetileri hem de spor eğitmeni olabilip olamayacakları test edilebilir. Mevcut sistem içerisinde BESYO ve SBF' leri de özel yetenek sınavlarında yapacakları değişikliklerle sportif becerileri ön plana çıkartmak için bazı düzenlemeler yapabilirler. Yapılan bu çalışma sonucunda her bireyin BESYO ve SBF öğrencisi olması muhtemeldir, öğrenciler sadece kendi yetenekleri doğrultusunda doğru okulu seçmeleri gerekmektedir ve mevcut sisteme göre YGS puanlarını yüksek tutmaları gerekmektedir.

Yapılan bu araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre BESYO ve SBF'nin öğrencisi olmak isteyen öğrenciler öncelikli olarak YGS puanlarını yüksek tutmak durumundadırlar çünkü her yükseköğretim kurumunda YGS puanı yerleştirme puanının temelini oluşturmaktadır. Daha sonra ise öğrenciler kendi becerilerine göre yerleşebilecekleri üniversiteleri araştırmalı onların sınavlarına daha fazla ağırlık vermelidirler. Koordinasyon becerisinin daha önemli olduğu üniversitelerde koordinasyonu iyi olan öğrenciler branş sınavının önemli olduğu yerlerde branşına güvenen öğrenciler ön planda olmalıdırlar.

Yapılan bu çalışma sonucunda ülkemizde ki BESYO ve SBF'lerin tüm gençlere hitap ettiği anlaşılakta sadece gençlerin kendilerine uygun olan üniversiteleri arayıp bulmaları ve bu yönde çalışmalarını gerekmektedir. Bu anlamda da eğitimcilere büyük pay düşmektedir.

5.2. Öneriler

- Ülkemizdeki BESYO ve SBF'lerinin profilleri tıpkı bu çalışmada olduğu gibi çıkartılarak aday öğrencilere hangi okulun onlar için uygun olacağını belirten çalışmalar yapılabilir.
- Ülkemizdeki BESYO ve SBF'lerinin özel yetenek sınavlarında uygulanan farklılıklardan doğan sorunlar ortaya konmalıdır.
- BESYO ve SBF öğrencisi olmak isteyen öğrenciler sportif çalışma yanında YGS'ye mutlaka gerekli önemi vermeleri gerekmektedir.
- BESYO ve SBF'leri YGS barajını geçen her öğrencinin başvurabileceği yükseköğretim kurumları olmaması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
- Spor alanında eğitim veren eğitimcilerin adayları doğru bir şekilde yönlendirmeleri için hangi okulun ne tür şartlar taşıdığı ve hangi okul için neyin önemli olduğunu bilmesinde fayda vardır.
- Gelecekte yapılacak çalışmalarla daha fazla Üniversite incelenerek çoklu karşılaştırmalardan faydalına bilinir.

KAYNAKLAR

- AERA (American Educational Research Association). (1985). *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme Standartları*, (Çev: HOVADAOĞLU, Selim; SEZGİN, Nilhan), Türk Psikologlar Derneği. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Altınkurt, L. (2006). Üniversitelerdeki güzel sanatlar eğitim programları giriş sınavı sonuçlarının değerlendirilmesi (Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Örneği) *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15, 227-238.
- Arapgirlioğlu, H. ve Tankız, K.D. (2013). Özel Yetenek Sınavlarında AOBP ve YGS Puanlarının Yerleştirme Puanları İçerisindeki Dağılımının İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, 28(2), 14-26.
- Arslan, R. (1979). *Beden Eğitimi Bilgileri*. Ankara: BİMAŞ Mat.Ltd.Şti.
- Atar, H.Y., ve Yılmaz, M. (2011). Öğretmenlik Programlarına Özel Yetenek Sınavları İle Öğrenci Seçiminde Karşılaşılan Sorunlar Ve Çözüm Önerileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt:20 No:2, 531-542.
- Ayhan, A. (2013). Güzel Sanatlar Fakülteleri, Müzik Bölümleri Özel Yetenek Sınavlarına Giren Adayların, Sınavda Sorulan Soru Tiplerine Göre, Başarı Durumlarının Değerlendirilmesi. *International Journal of Social Science*, Volume 6 Issue 1, p. 327-350.
- Baumgartner, T.D., ve Jackson, B.S. (1987). *Measurement For Evaluation In Physical Education And Exercise Science*. Wm. C. Brown, Dubuque. Iowa.
- Çağlayan, H. S., Çetin, M. Ç., Yıldırım, ve Yıldız, Ö. (2010). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavına Katılan Adayların Stresle Başa Çıkma Stillerinin İncelenmesi. *11. International Sport Science Congress*. 10-12 Kasım 2010, Antalya.
- Çankaya, C., Erden , S. ve İlhan, A. (2007) Beden Eğitimi ve Spor Bölümlerine Öğrenci Seçme ve Sınav Yöntemlerinin Değerlendirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. XX(2), 315-326.
- Çeki, G. (1986). K.b., İstanbul.
- Çolakoğlu, H. (1968). *Çocuk ve Spor*. Ankara: MEB.
- Ece, A.S. (2007). Özel Yetenek Sınavlarında Yerleştirmeye Esas Olan Puan Ve Katsayıların Alan Ve Alan Dışından Gelen Adaylara Yansıması (Karşılaştırmalı Durum Saptaması). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Ece, A.S. ve Bilgin, A.S. (2007). Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Başarı Durumlarının İncelenmesi, 8(14), 113–130.
- Ece, AS. ve Sazak, N. (2006). Özel yetenek sınavlarında ÖSS & AOÖB puanlarının yerleştirme puanları içerisindeki yeri ve adayların ÖSS puanları ile akademik ortalamaları

arasındaki ilişkilerin incelenmesi (AİBÜ örneği). *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bil-dirisi*, 26-28 Nisan 2006 Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.

Ece A.S. (2011). Ortaöğretimden yükseköğretime geçişte özel yetenek sınavları ve kullanılan puan/katsayıların yerleştirmeye etkisi. *Uluslararası Yükseköğretim Kongresi: Yeni Yönelişler ve Sorunlar* (UYK-2011), İstanbul, 3.Cilt, Sayfa 1685-93.

Erarslan, A. (2006). Finlandiya'nın PISA' daki başarısının nedenleri: Türkiye için alınacak Dersler. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)* 3(2), 238-248.

Freedman, J.L., Sears, D.O. ve Carlsmith, J. M. (2003) *Sosyal Psikoloji*. Çev: Ali Dönmez, Ankara: İmge Kitabevi.

Hanlon,T. (1994). *Sport Parent*. Champaign: Human Kinetics Publishers.

Hotaman, D. (2011). Eğitim fakülteleri kendi öğrencilerini seçebilir mi? *Kuramsal Eğitimbilim*, 4(1) 126-136.

Kalkavan, A., Eynur, B.R. ve Şahin, Y. (2005). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınavına Katılan Öğrencilerin Sınava Yönelik Beklentileri. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, 28-30 Eylül 2005 Denizli.

Kavuran, T. (2004). Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarına Özel Yetenek Sınavları İle Öğrenci Alınırken Karşılaşılan Sorunlar. *Fırat Üniversitesi Teknik Bilimler Sosyal Bilimler Dergisi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 167-190.

Kayri M. ve Okut H. (2008). Özel yetenek sınavındaki başarıya ilişkin risk analizinin karışımı lojistik regresyon modeli ile incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35:227-39.

Kızır, E., Temel, C. ve Güllü M. (2014). Türkiye'deki Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokullarının Öğrenci Seçim Yöntemlerinin İncelenmesi. *Ankara Üniv Spor Bil Fak*, 12 (2), 133-138.

Kul, M., Bozkuş, T., Erol, Z. ve Elçi, G. (2014). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Sınavlarında Kayıt Yaptırmaya Hak Kazanan Adaylar ile Hak Kazanamayan Adayların Çoklu Zekâ Alanların Karşılaştırılması Üzerine Bir Araştırma. *International Journal of Science Culture and Sport*. Special Issue 1.

Kumova, P.A., Demirbatır, R.E. (2012). Müzik Öğretmenliği Programları Kapsamında Özel Yetenek Sınavlarının Karşılaştırılarak İncelenmesi. *GEFAD / GUJGEF*, 32 (1): 103-127.

Kuru, M. ve Uzun, H. (2008).Türkiye'de öğretmen adaylarının seçiminde 1954 örneği. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28 (3), 207-232.

Küçük, D.P. (2011) Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Yeteneğine İlişkin Özyeterlik Algıları Özel Yetenek Sınavı Başarıları Ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki, *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Sayı: 34, Sayfa: 171-181.

- Küçük, Mehmet. ve Geçit, Y. (2012). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*, Nobel Yayınevi. Ankara.
- Linn, L., Robert, Grounlund. ve E. Norman. (1995). *Measurement and Assessment In Teaching*, Englewood Clidds, NJ: Merrill- Prentice Hall.
- McBride, R. (1992). Critical thinking – an overview with implications for physical education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 11, 112–125.
- McBride, R., Gabbard, C., ve Miller, G. (1990). Teaching critical thinking skills in the psychomotor domain. *Clearing House*, 63 (5), 197
- Özbaydar, S. (1986). *İnsan Davranışlarının Sınırları, Spor Psikolojisi*. İstanbul.
- Peker, R. (2003). Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi Ve Spor Bölümü Öğrencilerinin Öss Ve Özel Yetenek Sınavı Puanlarına Göre Genel Akademik Başarıları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt: XVII, Sayı: 1.
- Popham, W. James (2008). *Classroom Assessment What Teachers Need to Know*. ABD: Pearson.
- Popham, W. James. (2006). *Defining and Enhancing Formative Assessment for Learning*. New York: Routledge.
- Renzulli, J.S. (1986). *The treering conception of giftedness: a development model for creative productivity conception of giftedness*. Cambridge: Press Syndicate of the University of Cambridge.
- Sevimli D., Çam. S., Dinç Z., Dikici K., ve Durusoy E.A. (2010). Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek Okulu Özel Yetenek Sınavını Kazanan Öğrencilerin Öss Puanlarının Genel Başarılarına Etkisinin İncelenmesi (Çukurova Üniversitesi Örneği), *e-Journal of New World Sciences Academy*, Volume: 5, Number:4.
- Tan, Şeref. (2013). *Öğretimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Tankız, K.D. (2011) *Müzik öğretmenliği programı özel yetenek sınavına başvuran adayların başarı durumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi) İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Uygun, S. (2010). Türkiye’de öğretmen adaylarının secimi ile ilgili bazı uygulamalarının tarihsel analizi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3). 707-730.
- Yıldız, M.E., Gürer, B., Gülnar, U. (2015). Batman Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 2014 Yılı Özel Yetenek Sınavı Sonuçlarının Değerlendirilmesi. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, Cilt 5 Sayı 2.
- Zırhloğlu, G., Atlı, M. (2011) Beden Eğitimi Bölümü Özel Yetenek Sınavı Puanlarının Akademik Başarı Üzerindeki Yordama Geçerliği. *Eğitim ve Bilim*. 36 (21).

ÖZGEÇMİŞ

Zekai ÇAKIR, aslen Kastamonu nüfusuna kayıt olup, 29.09.1975 İstanbul doğumludur. Lisans Eğitimini Marmara Üniversitesinde tamamladıktan sonra; Beykent Üniversitesi; Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı, Bilgisayar Mühendisliği Yüksek Lisans Eğitimine ara vererek, Bilgi teknolojileri Bölümüne geçiş yaparak Matematik-Bilgisayar Anabilim Dalı Bilgi Teknolojileri Yüksek Lisans Programını başarıyla tamamlamıştır.

Uzun Yıllar İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Sağlık Daire Başkanlığı Özürlüler Müdürlüğünde Bilgi İşlem Sorumlusu olarak görev yaptı. Daha sonra özel sektörde çalışma hayatına devam etti.

Sporla yakından ilgilenen Zekai ÇAKIR, 1999' yılından beri Taekwondo Branşında Ulusal Hakem olarak görev yapmaktadır. Bu alanda 4. Dan sahibidir. Zekai ÇAKIR evli 2 çocuk sahibidir.